INTERNATIONAL MULTIDISCIPLINARY JOURNAL OF RESEARCH FOR INNOVATION, SUSTAINABILITY AND EXCELLENCE
Published by: RISEJOURNALS.ORG | Online ISSN: 3028-032X | Print ISSN: 3028-0370
VOLUME 5, ISSUE NO. 8

SKILL-CHAIN MAPPING NA PAGTUTURO SA PAGLINANG NG KASANAYAN SA PAG-UNAWA NG MGA PILING KWENTO SA KONTEMPORARYONG PANAHON SA FILIPINO 10

DOI: 10.5281/zenodo.24388050

AXIEL ROSE M. BERAME
Cebu Technological University, Main Campus, R. Palma St., Cebu City
axielrose.berame@deped.gov.ph

Abstrak

Nilayon ng pag-aaral na ito na matukoy ang bisa ng Skill-Chain Mapping sa kasanayan sa pag-unawa sa pagbasa ng 40 mag-aaral sa Ika-10 Baitang ng Mactan Air Base National High School sa tatlong piling kuwento ng Kontemporaryong Panahon. Ginamit ang disenyong iisang pangkat na may pagsusulit bago at pagkatapos, at sinukat ang tatlong larangan ng kasanayan: pagtukoy sa mga elementong pampanitikan, pag-uugnay ng mga kaisipan sa sariling karanasan, at pagsusuri sa kaligiran ng akda. Sa pretest gamit ang kumbensyonal pamamaraan, lumabas na nasa antas na Lumilinang hanggang Papalapit sa Kahusayan ang karamihan sa mga mag-aaral (katamtamang iskor: 46.83%–52.33%), at walang nakapasok sa antas na Napakahusay sa pagsusuri ng kaligiran. Matapos ang apat na linggong pagtuturo gamit ang nasabing estratehiya, tumaas nang malaki ang mga iskor sa lahat ng larangan, umabot sa 91.87%–94.67%, at 90.00% hanggang 97.50% na ang nakakuha ng antas na Napakahusay. Napatunayan ng pagsusuring estadistikal na lubos na makabuluhan ang pagkakaiba ng mga iskor bago at pagkatapos ng pagtuturo ($p < 0.001$). Nagpahayag din ang mga mag-aaral ng positibong pananaw; mas naging masigasig sila sa klase at mas napalalim ang kanilang kamalayang panlipunan. Iminumungkahi na isama ang estratehiyang ito sa mga gabay sa pagtuturo at pagsasanay ng mga guro upang mas mapataas ang kalidad ng pagtuturo ng panitikang Pilipino.

Mga Susing Salita: Pagmapa ng Kasanayang Sunod-sunod, pag-unawa sa pagbasa, panitikang Pilipino ng Kontemporaryong Panahon, Ika-10 Baitang sa Filipino, disenyong kwasi-eksperimental, Lapu-Lapu City

Panimula

Mahalaga ang kasanayan sa pag-unawa sa pagbasa sa pagsusuri at pagbibigay-kahulugan sa impormasyon. Sa pag-aaral ng panitikan, kabilang dito ang pagtukoy sa elemento at detalye, pag-uugnay ng kaisipan sa sariling karanasan, at pag-unawa sa konteksto ng akda. Nakatuon ang pag-aaral sa mga piling kuwento sa Kontemporaryong Panahon at sa mga mag-aaral ng Filipino 10 sa Mactan Air Base National High School.

Inilalahad ng manuscript ang pangangailangan sa mas sistematikong paggabay sa pagbasa, lalo na sa mga mag-aaral na nahihirapan sa mas malalim na pagproseso ng teksto. Iniuugnay nito ang paggamit ng mga biswal na pantulong, pagmomodelo, pagtatanong, at magkakaugnay na gawain sa paglinang ng pag-unawa (Duke & Pearson, 2002; Brevik et al., 2023; Nguyen, 2022; Kharimah et al., 2025). Layunin ng Skill-Chain Mapping na isaayos ang mga kasanayan mula sa pagtukoy ng detalye patungo sa pag-uugnay at pagsusuri.

Batay sa inilatag na lokal na pangangailangan, sinuri ng pag-aaral ang mga iskor bago at pagkatapos ng apat na linggong pagtuturo, gayundin ang iniulat na kawilihan at kamalayang panlipunan ng mga kalahok. Ginamit ang mga natuklasan bilang batayan sa pagbuo ng gabay at mga Lesson Exemplar. Ang pag-aaral ay tumutukoy sa isang pangkat; walang hiwalay na pangkat na kontrol na magpapahintulot ng tuwirang paghihiwalay sa epekto ng estratehiya at iba pang posibleng salik.

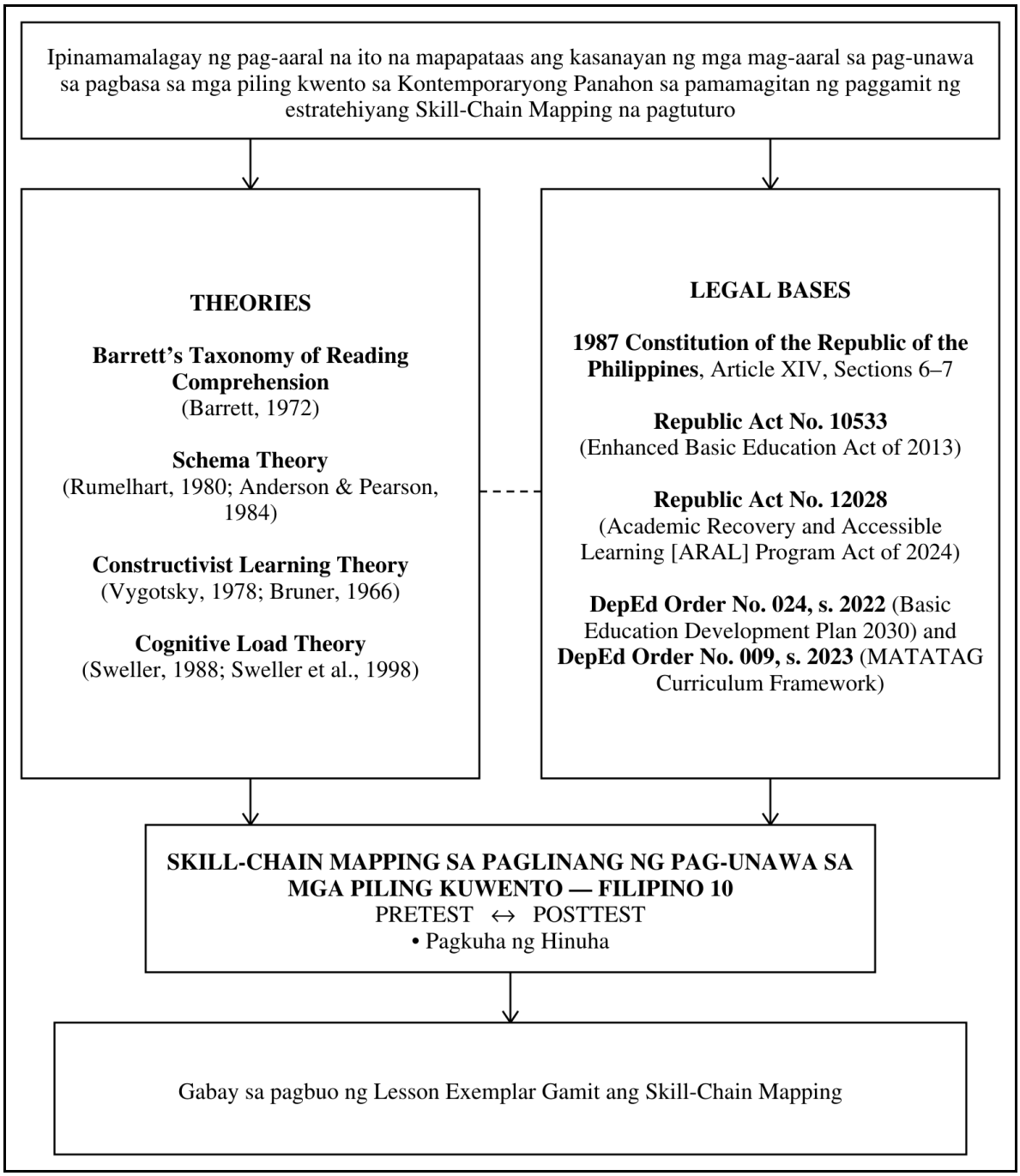
Sanligang Teoretikal at Konseptwal

Pangunahing batayan ang Barrett's Taxonomy of Reading Comprehension (Barrett, 1972), na nag-uugnay sa magkakasunod na antas ng pag-unawa. Inilalarawan ng source ang pagtukoy sa tauhan, tagpuan, banghay, at detalye

INTERNATIONAL MULTIDISCIPLINARY JOURNAL OF RESEARCH FOR INNOVATION, SUSTAINABILITY AND EXCELLENCE
Published by: RISEJOURNALS.ORG | Online ISSN: 3028-032X | Print ISSN: 3028-0370
VOLUME 5, ISSUE NO. 8

bilang pundasyon para sa mas malalim na pagsusuri at pagpapahalaga. Iniuugnay nito ang lohikal na pagkakasunod-sunod ng kasanayan sa estratehiyang Skill-Chain Mapping.

Binibigyang-diin ng Schema Theory ang dating kaalaman at karanasan sa pagbuo ng pag-unawa (Rumelhart, 1980; Anderson & Pearson, 1984). Sa pag-aaral, iniuugnay ito sa pagtalakay ng pangyayari, tunggalian, at mensahe ng kuwento batay sa sariling pananaw at karanasan. Tinalakay rin sa source ang schema activation at mga uri ng kaalamang kaugnay ng paksa, wika, at estruktura ng akda (Campos Serrano, 2019; Huyen, 2023; Main, 2023).

Pigyur 1
Sanligang Teoretikal at Konseptwal

INTERNATIONAL MULTIDISCIPLINARY JOURNAL OF RESEARCH FOR INNOVATION, SUSTAINABILITY AND EXCELLENCE
Published by: RISEJOURNALS.ORG | Online ISSN: 3028-032X | Print ISSN: 3028-0370
VOLUME 5, ISSUE NO. 8

Ang Constructivist Learning Theory ay ginagamit upang ipaliwanag ang aktibong pagbuo ng kahulugan sa pamamagitan ng pakikilahok, gabay, at pakikipag-ugnayan (Vygotsky, 1978; Bruner, 1966). Samantala, iniuugnay ng Cognitive Load Theory ang maayos na paghahati at pagpapangkat ng impormasyon sa pamamahala ng gawain sa pagkatuto (Sweller, 1988; Sweller et al., 1998). Ang mga teoryang ito ay nagbibigay ng lente sa interpretasyon ng mga natuklasan; hindi sila kapalit ng empirikal na pagsusuri.

Mga Batayang Legal

Kabilang sa mga batayang nakasaad sa manuscript ang Artikulo XIV, Seksyon 6–7 ng 1987 Konstitusyon; Republic Act No. 10533 o Enhanced Basic Education Act of 2013; Republic Act No. 12028 o ARAL Program Act of 2024; DepEd Order No. 024, s. 2022 tungkol sa Basic Education Development Plan 2030; at DepEd Order No. 009, s. 2023, na iniuugnay sa source sa MATATAG Curriculum Framework. May magkaibang paglalarawan sa huling kautusan sa teksto at talaan ng sanggunian; kailangan itong linawin ng may-akda.

ANG SULIRANIN

Paglalahad ng Suliranin

Nilayon ng pag-aaral na ito na alamin ang kasanayan sa komprehensyon sa pagbasa ng mga mag-aaral sa Filipino 10 sa mga piling kuwento sa Kontemporaryong Panahon gamit ang estratehiyang Skill-Chain Mapping sa Paaralang Pambansa ng Mactan Air Base, Siyudad ng Lapu-Lapu, Lalawigan ng Cebu, sa Taong Panuruan 2026–2027, at ginamit ito bilang batayan sa pagbuo ng isang huwarang kagamitang panturo.
Sinikap na sagutin ng pag-aaral na ito ang mga sumusunod na katanungan:
1. Ano ang pretest iskor ng mga mag-aaral na respondente sa pagtasa ng kanilang kasanayan sa pag-unawa sa mga piling kuwento sa Kontemporaryong Panahon gamit ang kumbensyonal na pamamaraan ng pagtuturo na nakatuon sa mga piniling kasanayan na nakapaloob sa Ikalawang Termino ng Budget of Works (BOW) ayon sa:
    1.1 Pagtukoy sa Mahahalagang Elemento (Tauhan, Tagpuan, Banghay) at Detalye sa Tuluyan
    1.2 Pag-uugnay ng Mahahalagang Kaisipan Batay sa Sariling Pananaw, Moral, Katangian, at Karanasan
    1.3 Pagsusuri ng Mahahalagang Pangyayari Batay sa Konteksto ng Panahon, Lunan, at May-akda?
2. Pagkatapos gamitin ng Skill-Chain Mapping sa pagtuturo ng ng mga piling kwento sa Kontemporaryong Panahon, ano ang posttest iskor ng mga respondente sa pagtasa ng kanilang kasanayan sa pag-unawa sa akdang nakatuon sa mga tinukoy na kasanayan na nakapaloob sa Ikalawang Termino ng BOW?
3. May makabuluhan bang pagkakaiba sa pagitan ng pre at posttest iskor ng mga respondente sa paggamit ng kumbensyonal at Skill-Chain Mapping na pamamaraan ng pagtuturo ng mga piling kwento sa Kontemporaryong Panahon sa pagtasa ng kanilang kasanayan sa pag-unawa na nakatuon sa mga tinukoy na kasanayan na nakapaloob sa Ikalawang Termino ng BOW?
4. Ano ang saloobin ng mga respondente sa paggamit ng Skill-Chain Mapping na pamamaraan ng pagtuturo sa paglinang ng kanilang kasanayan sa pag-unawa sa binasang mga piling kwento sa Kontemporaryong Panahon ayon sa:
    4.1 Kawilihan, at
    4.2 Kamalayang panlipunan?
5. Batay sa mga matutuklasan, ano ang gabay sa pagbuo ng isang Lesson Exemplar ang bubuoin gamit ang Skill-Chain Mapping?

Pagpapahayag ng Ipotesis

Batay sa mga layunin at katanungan ng pag-aaral, susubukin ng mananaliksik ang sumusunod na ipotesis na walang kaugnayan (Null Hypothesis) sa antas ng kahalagahang 0.05:
H_0: Walang makabuluhang pagkakaiba sa antas ng kasanayan sa pag-unawa sa mga piling kwento sa Kontemporaryong Panahon ng mga mag-aaral bago at pagkatapos gamitin ang estratehiyang Skill-Chain Mapping.

Kahalagahan ng Pag-aaral

Nilalayong magsilbing gabay ng mga guro sa Filipino, mga mag-aaral, pinuno ng paaralan, at tagagawa ng kurikulum ang mga natuklasan at Lesson Exemplar. Maaari rin itong maging batayan ng susunod na pag-aaral sa ibang akda, baitang, o paaralan. Ang mga mungkahing pakinabang ay hindi dapat ituring na nasukat na epekto sa mga pangkat na hindi kabilang sa pananaliksik.

Saklaw at Limitasyon

Ang pag-aaral na ito ay nakatuon sa paglinang at pagsusuri sa kasanayan sa pag-unawa sa pagbasa ng mga mag-aaral sa Ika-10 Baitang sa Mactan Air Base National High School gamit ang estratehiyang Skill-Chain Mapping. Sinakop nito ang panahong tinatawag na Kontemporaryong Panahon sa Panitikan na tumukoy sa mga akdang isinulat mula noong taong 1970 hanggang sa kasalukuyan, kung saan ang paksa ay tumalakay sa mga tunay na isyu, karanasan, kalagayan, at pagbabago sa lipunang Pilipino na naranasan hanggang ngayon. Ang mga akdang napili ay sumalamin sa ganitong katangian: malapit sa buhay ng mag-aaral, tumalakay sa kahirapan, katarungan, edukasyon, at pagpapahalaga sa sarili at kapwa, kaya naman nagsilbi itong mabisang daan upang mapalalim ang pag-unawa mula sa literal patungo sa mapanuring antas.

Ang tinalakay ay binubuo ng tatlong piling akda sa ilalim ng nasabing panahon: ang mga napiling bahagi ng Ang Value ng X Kapag Choppy si Mam ni Charmaine M. Lasar (2022), na tapat na naglalarawan sa kalagayan ng mga guro sa gitna ng pandemya, ang hamon sa propesyonal na pagkakakilanlan, at ang pagtutumbok sa tunay na kahulugan ng pagiging bayani; ang mga piling kabanata ng Gagambang-Bahay ni Mark Anthony Angeles (2024), na tumalakay sa sakripisyo at siklo ng pagtatrabaho sa ibang bansa, ang bigat ng lihim, at ang paghahanap ng katarungan sa loob at labas ng bansa; at ang kuwentong Sa Pagitan ng Sabaw ng Chaolong at Hilab ng Tiyan ni Andrian M. Legaspi (2023), na nag-ugnay sa pagkakaibigan, pag-ibig, at pag-iwan sa konteksto ng magkakaibang pinagmulan at pangarap sa buhay. Ang lahat ng ito ay naglayong ilantad ang ugnayan ng sarili sa kapwa, ang impluwensya ng kasaysayan sa kasalukuyan, at ang paghubog sa kamalayang panlipunan ng bawat mag-aaral.

Sinakop ng pag-aaral ang apat na linggong pagtuturo sa loob ng isang oras bawat sesyon, sa kabuoang dalawampung pagkakataon, kung saan sinukat ang pagbabago sa antas ng pag-unawa sa pagtukoy ng mahahalagang elemento at detalyeng pampanitikan, pagsusuri sa akda batay sa konteksto ng panahon, lunan, at may-akda, at pag-uugnay ng kaisipan sa sariling pananaw, moral, at karanasan. Kasama rin sa saklaw ang pagkuha sa pananaw ng mga mag-aaral hinggil sa epekto ng ginamit na estratehiya sa kanilang kawilihan sa pagkatuto at kamalayang panlipunan. Nalimitahan ang pag-aaral sa mga mag-aaral ng Filipino 10 sa nasabing paaralan at sa itinakdang panahon ng Ikalawang Termino ng Taong Panuruan 2026-2027, kaya ang naging resulta ay tiyak na naging angkop sa nasabing pangkat at maaaring hindi ganap na naging magkapareho sa ibang lugar o sitwasyon.

Metodolohiya

Disenyo ng Pananaliksik

Gumamit ang pag-aaral ng kwantitatibong pamamaraan at One-Group Pretest–Posttest Design, na inilalarawan sa source bilang kwasi-eksperimental (Fraenkel et al., 2012). Ang parehong pangkat ay kumuha ng pretest, sumailalim sa pagtuturo gamit ang Skill-Chain Mapping, at kumuha ng posttest. Walang hiwalay na pangkat na kontrol (Campbell & Stanley, 1963). Samakatuwid, sinusukat ng paghahambing ang pagbabago sa iskor ng pangkat; hindi nito nag-iisang napapatunayan ang sanhi ng pagbabago.

Daloy ng Pag-aaral

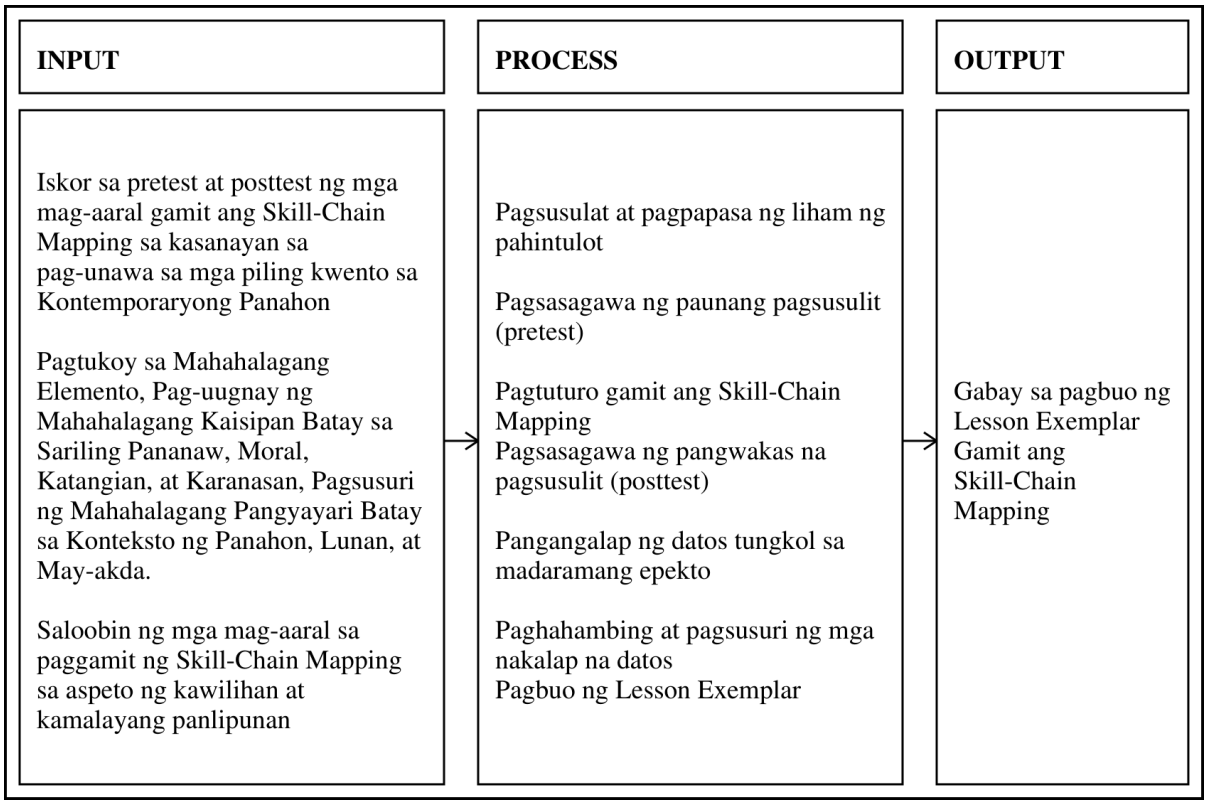
Ang pag-aaral na ito ay sumunod sa modelong Input-Process-Output (IPO) upang malinaw na naipakita ang daloy ng pangangalap, pagsusuri, at paggamit ng mga datos. Ayon kay McGregor (2017), ang ganitong balangkas ay nakatulong sa maayos na pag-aayos ng mga hakbang sa pananaliksik at nag-ugnay sa mga kailangang batayan,

INTERNATIONAL MULTIDISCIPLINARY JOURNAL OF RESEARCH FOR INNOVATION, SUSTAINABILITY AND EXCELLENCE
Published by: RISEJOURNALS.ORG | Online ISSN: 3028-032X | Print ISSN: 3028-0370
VOLUME 5, ISSUE NO. 8

isinagawang pamamaraan, at kinalabasan sa isang payak ngunit sistematikong istruktura na angkop sa layunin ng pananaliksik na ito.

Input. Bilang pundasyon ng pag-aaral, ang mga input na isinasaalang-alang ay binubuo ng iskor sa pretest at posttest ng mga mag-aaral sa kasanayan sa pag-unawa sa mga piling kwento sa Kontemporaryong Panahon gamit ang estratehiyang Skill-Chain Mapping na sumaklaw sa pagtukoy ng elemento ng akda, pagsusuri sa konteksto, at pag-uugnay ng kaisipan alinsunod sa Ikalawang Termino ng Budget of Works, pati na rin ang saloobin ng mga mag-aaral sa paggamit ng nasabing estratehiya batay sa aspeto ng kawilihan at kamalayang panlipunan.

Process. Upang makamit ang layunin ng pag-aaral, isinagawa ang mga sumusunod na hakbang o proseso: pagsusulat at pagpapasa ng liham ng pahintulot sa kinauukulan; pagsasagawa ng pretest upang matukoy ang panimulang antas ng kasanayan gamit ang nakagawiang pamamaraan; aktuwal na pagtuturo ng maikling kwento gamit ang Skill-Chain Mapping; pagsasagawa ng posttest upang masukat ang naging pagbabago; pangangalap ng datos tungkol sa saloobin ng mga mag-aaral sa pamamagitan ng talatanungan; paghahambing at pagsusuri ng mga nakalap na impormasyon gamit ang angkop na pamamaraan ng estadistika; at pagsasama-sama ng mga natuklasan upang mabuo ang nais na kagamitang panturo.

Pigyur 2
Daloy ng Pag-aaral

Ang nabuong awtput ay gabay at mga halimbawa ng banghay-aralin gamit ang Skill-Chain Mapping. Ipinakikita ng IPO ang pag-uugnay ng mga iskor at saloobin, mga hakbang ng pangangalap at pagsusuri, at pagbuo ng Lesson Exemplar.

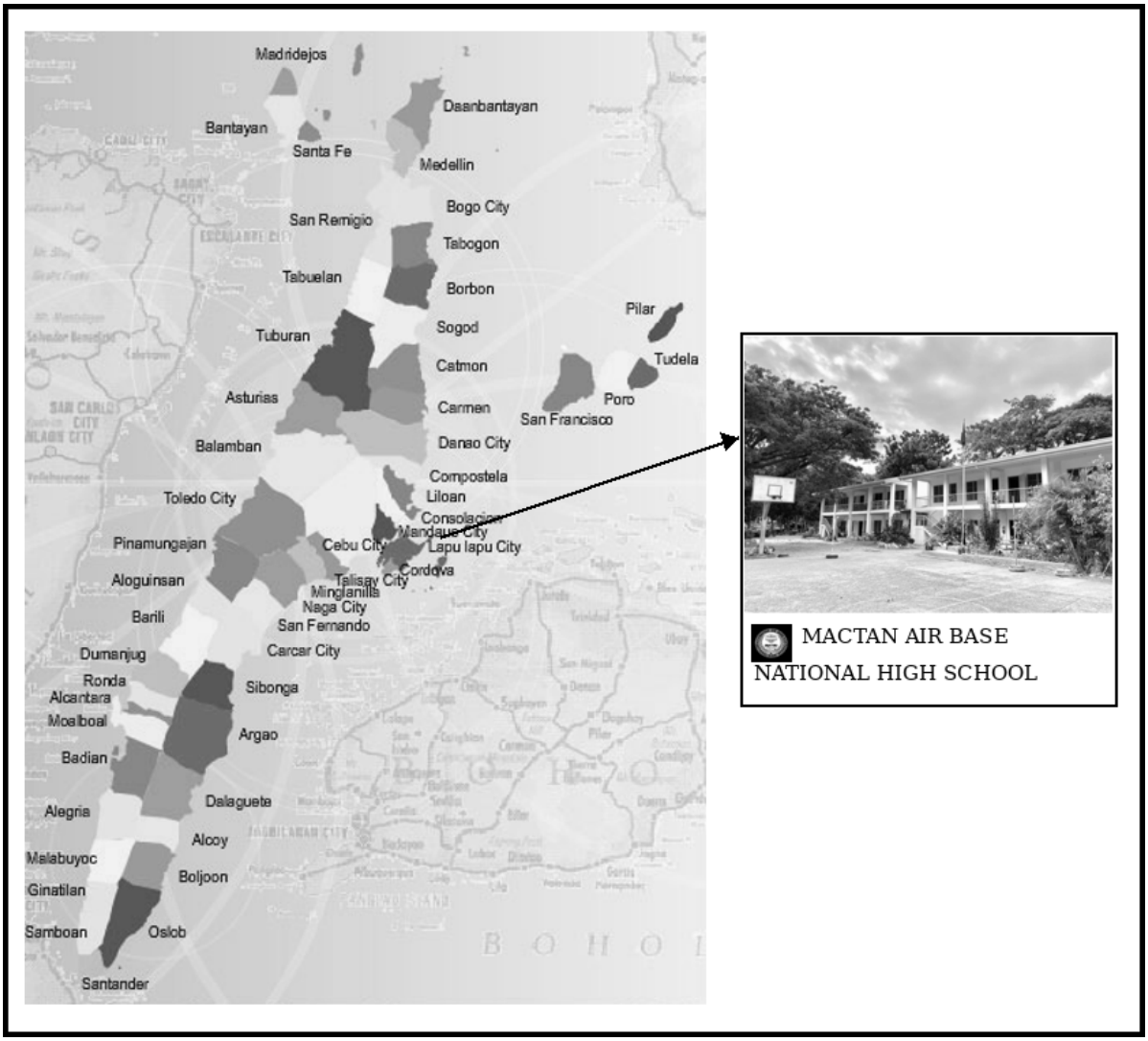
Kapaligiran ng Pag-aaral

Ang pananaliksik na ito ay isinagawa sa Mactan Air Base National High School, na matatagpuan sa Siyudad ng Lapu-Lapu, Lalawigan ng Cebu.

INTERNATIONAL MULTIDISCIPLINARY JOURNAL OF RESEARCH FOR INNOVATION, SUSTAINABILITY AND EXCELLENCE
Published by: RISEJOURNALS.ORG | Online ISSN: 3028-032X | Print ISSN: 3028-0370
VOLUME 5, ISSUE NO. 8

Ayon sa kasaysayang ibinigay sa manuscript, nagsimula ang paaralan noong 1978 bilang sangay ng Philippine Air Force College of Aeronautics (PAFCA) para sa mga anak ng mga tauhan ng Philippine Air Force sa Mactan. Inilarawan ang paglipat nito sa DepEd matapos maging pampublikong kolehiyo ang PAFCA noong 1989, ang paggamit ng pangalang Pasay City North High School–Mactan Air Base Annex noong 1995, at ang kalaunang paghihiwalay nito bilang Mactan Air Base National High School sa DepEd Division of Lapu-Lapu City. Ang kasaysayang ito ay mula sa source at hindi hiwalay na bineripika.

Napili ang paaralan dahil dito nagtuturo ang mananaliksik at pamilyar siya sa kalagayan ng mga mag-aaral, kagamitan, at mga ginagamit na estratehiya. Inilalarawan din sa source ang paaralan bilang katamtamang laki. Ang mga dahilang ito ay nagbibigay-konteksto sa pagpili ng lugar, ngunit hindi garantiya ng katumpakan ng datos o pagiging angkop ng resulta sa ibang paaralan.

Pigyur 3

Kapaligiran ng Pag-aaral: Mapa at Larawan ng Mactan Air Base National High School

Mga Kalahok at Pagpili

Ang mga kalahok sa pananaliksik na ito ay binubuo ng apatnapung (40) mag-aaral sa Ika-sampung Baitang (Grade 10) ng Mactan Air Base National High School, Siyudad ng Lapu-Lapu, Lalawigan ng Cebu sa Taong Panuruan 2026-2027. Ginamit sa pagpili ng mga kalahok ang purposive sampling o sadyang pagpili, isang pamamaraan kung saan ang mga indibiduwal ay pinili batay sa tiyak na katangiang tumugon sa layunin ng pag-aaral (Creswell, 2014). Ang mga sumusunod na pamantayan sa pagsasama o inclusion criteria ay nagsilbing batayan: ang mga mag-aaral ay kabilang sa pangkatang remedial, nakakuha ng mababang marka sa asignaturang Filipino sa nakaraang markahan, at kasalukuyang nag-aral sa nasabing paaralan sa taong panuruang tinutukoy. Ang ganitong pamamaraan ay naging angkop upang masuri kung ang estratehiyang Skill-Chain Mapping ay naging mabisang tulong sa pagpapataas ng antas ng kanilang kasanayan sa pag-unawa at pagkatuto sa panitikan.

Instrumento ng Pag-aaral

Ang pangunahing kagamitang ginamit sa pangangalap ng datos ay binuo at inihanda ng mga mananaliksik upang ganap na umangkop sa layunin at nilalaman ng pag-aaral tungkol sa paglinang ng kasanayan sa pag-unawa sa pagbasa ng mga mag-aaral sa Ika-10 Baitang. Ito ay nakabatay sa mga piling akda sa ilalim ng Kontemporaryong Panahon sa Panitikan at sumunod sa itinakdang pamantayan ng Ikalawang Termino ng Budget of Works sa Filipino 10.

Ang pagsusulit ay binubuo ng kabuoang 45 aytem na ginamit bilang pretest at posttest. Ang mga tanong ay hango sa tatlong akdang pampanitikan: Ang Value ng X Kapag Choppy si Mam ni Charmaine M. Lasar (2022), Gagambang-Bahay ni Mark Anthony Angeles (2024), at Sa Pagitan ng Sabaw ng Chaolong at Hilab ng Tiyan ni Andrian M. Legaspi (2023). Ang mga tanong ay nakapangkat sa tatlong kompetensi: Kompetensi 1: Pagtukoy sa Mahahalagang Elemento at Detalye sa Tuluyan, Kompetensi 2: Pag-uugnay ng Mahahalagang Kaisipan Batay sa Sariling Pananaw, Moral, Katangian, at Karanasan, at Kompetensi 3: Pagsusuri ng Mahahalagang Pangyayari Batay sa Konteksto ng Panahon, Lunan, at May-akda. Ang parehong hanay ng mga tanong ay ginamit sa parehong pagsusulit upang matiyak ang pagiging patas at direktang paghahambing ng resulta.

Kasama rin sa instrumento ang talatanungan sa saloobin na may tig-sampung aytem para sa antas ng kawilihan at kamalayang panlipunan kaugnay ng paggamit ng estratehiyang Skill-Chain Mapping. Ito ay sinagutan pagkatapos ng pagtuturo upang alamin ang pananaw ng mga mag-aaral hinggil sa naging karanasan nila sa paggamit ng nasabing pamamaraan.

Iniulat sa source ang pilot testing sa mga mag-aaral ng Mactan National High School na hindi kabilang sa pangunahing pagsusuri at ang pagsusuri ng tatlong dalubhasa na may digri sa Master sa Pagtuturo ng Filipino. Binanggit ang Cronbach’s alpha, ngunit walang ibinigay na coefficient o laki ng pilot sample. Dahil dito, hindi makukumpirma mula sa manuscript ang antas ng reliability.

Pangangalap ng Datos

Inilarawan sa source ang paghahanda ng pahintulot, pagsasagawa ng pretest, apat na linggong pagtuturo gamit ang Skill-Chain Mapping, posttest, at talatanungan sa saloobin. Ang parehong 45-aytem na pagsusulit ang ginamit bago at pagkatapos ng pagtuturo. Ang interbensyon ay nakasaad na may 20 sesyong tig-iisang oras. Maaaring may impluwensiya ang muling paggamit ng pagsusulit sa pagbabago ng iskor; walang hiwalay na resulta tungkol sa ganitong posibleng epekto.

Mga Pagsasaalang-alang na Etikal

Una, sinigurado ang may-kaalamang pagsang-ayon. Bago sinimulan ang anumang gawain, ipinaliwanag nang malinaw sa mga mag-aaral at kanilang mga magulang na ang paggamit ng Skill-Chain Mapping at ang mga pagsusulit na sumukat sa kanilang kakayahang tumukoy ng elemento ng akda, suriin ang konteksto, at iugnay ang mga kaisipan ay bahagi lamang ng pag-aaral at hindi naging batayan ng kanilang marka sa pangkaraniwang pagtataya. Naging malaya silang tumanggap o tanggihan ang pakikilahok nang walang anumang parusa o epekto sa kanilang pagtatasang pang-akademiko.

INTERNATIONAL MULTIDISCIPLINARY JOURNAL OF RESEARCH FOR INNOVATION, SUSTAINABILITY AND EXCELLENCE
Published by: RISEJOURNALS.ORG | Online ISSN: 3028-032X | Print ISSN: 3028-0370
VOLUME 5, ISSUE NO. 8

Ikalawa, pinanatili ang pagiging kumpidensyal at pagkakakilanlan. Ang mga iskor sa pretest at posttest, pati na rin ang kanilang mga tugon sa talatanungan tungkol sa kawilihan at kamalayang panlipunan ay nanatiling lihim. Gumamit ng mga kodigo sa halip na tunay na pangalan upang matiyak na ang kanilang pagganap at saloobin ay hindi nakaaapekto sa kanilang katayuan sa paaralan o ugnayan sa kanilang mga guro at kamag-aral.
Iniulat na iniangkop ang mga gawain sa kakayahan ng mga mag-aaral. Hindi ito itinuturing na garantiya na walang posibleng pagkabalisa o hirap. Walang hiwalay na detalye ng pag-apruba ng ethics committee na ibinigay sa source.
Pang-apat, isinagawa ang wastong paggamit ng Artipisyal na Katalinuhan o AI. Ang teknolohiyang ito ay ginamit lamang bilang tulong sa maayos na pag-aayos ng pagsulat, pagbuo ng mga sanggunian, at paglinaw ng mga ideya, ngunit ang lahat ng nilalaman, pagsusuri sa mga datos tungkol sa kasanayan sa pag-unawa, at pagpapakahulugan sa saloobin ng mga mag-aaral ay nakabatay sa sariling pagsisiyasat at pag-unawa ng mananaliksik. Hindi ito ginamit upang palitan ang orihinal na gawa o dayain ang mga resulta ng pag-aaral.

Pagsusuri at Pagmamarka

Ginamit ang mean, mean percentage score (MPS), at standard deviation sa paglalarawan ng mga iskor; weighted mean at SD naman ang iniulat para sa mga saloobin. Iniulat din ang paired-samples t-test sa antas na .05. Sinusuri rito ang pagkakatugma ng mga inilathalang bilang, ngunit hindi muling kinukuwenta ang inferential statistics sapagkat walang ibinigay na indibidwal na magkaparis na iskor.

Talahanayan 1
Pamantayan sa Pagmamarka: Pagtukoy sa Mahahalagang Elemento at Detalye

Antas ng Kahusayan	**Saklaw ng Iskor (Pinakamataas = 15)**	**Interpretasyon**
Nagsisimula	0 – 3	Natutukoy lamang ang isa o wala sa mahahalagang elemento; maraming maling impormasyon; hindi matukoy ang ugnayan ng tauhan, tagpuan, at tunggalian sa banghay; nangangailangan ng patuloy na paggabay.
Lumilinang	4 – 6	Natutukoy ang hindi bababa sa dalawang elemento ngunit kulang sa tiyak na detalye; hindi lubusang maipaliwanag ang ugnayan ng tunggalian sa banghay; nangangailangan pa ng karagdagang suporta.
Papalapit sa Kahusayan	7 – 9	Natutukoy ang lahat ng tatlong elemento (tauhan, tagpuan, banghay/tunggalian) na may sapat na detalye; may kaunting kakulangan sa pagtukoy ng ugnayan ng tunggalian sa takbo ng kuwento; kayang isagawa nang may kaunting gabay lamang.
Mahusay	10 – 12	Natutukoy ang lahat ng elemento na may tiyak at wastong detalye; malinaw na nabanggit ang ugnayan ng tunggalian sa pag-unlad ng banghay; matibay ang pag-unawa, at naisasagawa nang tuloy-tuloy at wasto.
Napakahusay	13 – 15	Natutukoy ang lahat ng mahahalagang elemento at karagdagang mahahalagang detalye; lubusang ipinaliwanag ang ugnayan ng tauhan, tagpuan, at tunggalian sa kabuoan ng kuwento; nagpapakita ng malawak at buong pag-unawa na may mataas na katumpakan.

INTERNATIONAL MULTIDISCIPLINARY JOURNAL OF RESEARCH FOR INNOVATION, SUSTAINABILITY AND EXCELLENCE
Published by: RISEJOURNALS.ORG | Online ISSN: 3028-032X | Print ISSN: 3028-0370
VOLUME 5, ISSUE NO. 8

Talahanayan 2
Pamantayan sa Pagmamarka: Pag-uugnay ng Mahahalagang Kaisipan

Antas ng Kahusayan	**Saklaw ng Iskor (Pinakamataas = 15)**	**Interpretasyon**
Nagsisimula	0 – 3	Hindi matukoy ang mahahalagang kaisipan; walang naitatag na ugnayan sa sariling pananaw, moral, o karanasan; limitado ang pag-unawa; nangangailangan ng patuloy na paggabay.
Lumilinang	4 – 6	Natutukoy ang pangunahing kaisipan ngunit mahina o hindi tiyak ang ugnayan sa sariling pananaw o karanasan; bahagyang naipapahayag ang kaugnay na pagpapahalaga o aral; nangangailangan pa ng karagdagang suporta.
Papalapit sa Kahusayan	7 – 9	Natutukoy ang mahahalagang kaisipan at iniuugnay sa sariling pananaw, moral, o karanasan na may sapat na paliwanag; may nabanggit na kaugnayang aral ngunit kulang sa lalim; kayang isagawa nang may kaunting gabay lamang.
Mahusay	10 – 12	Natutukoy ang mahahalagang kaisipan at wasto at malinaw na iniuugnay sa sariling pananaw, moral, katangian, at karanasan; matibay na batayan ang paliwanag at ibinahaging aral; naisasagawa nang tuloy-tuloy at wasto.
Napakahusay	13 – 15	Lubusang nauunawaan ang mahahalagang kaisipan at malalim na iniuugnay sa lahat ng aspeto pananaw, moral, katangian, at karanasan; orihinal at makabuluhan ang pagninilay; may malinaw na aral na hango sa teksto at sa tunay na buhay; may mataas na antas ng pagkaunawa at katumpakan.

Talahanayan 3
Pamantayan sa Pagmamarka: Pagsusuri ng Mahahalagang Pangyayari

Antas ng Kahusayan	**Saklaw ng Iskor (Pinakamataas = 15)**	**Interpretasyon**
Nagsisimula	0 – 3	Hindi matukoy ang mahahalagang pangyayari; walang naitatag na ugnayan sa panahon, lugar, o may-akda; limitado ang pag-unawa; nangangailangan ng patuloy na paggabay.
Lumilinang	4 – 6	Natutukoy ang pangunahing pangyayari ngunit hindi masuri ang ugnayan nito sa lahat ng aspeto ng konteksto; bahagyang nabanggit ang konteksto ngunit kulang sa paliwanag; nangangailangan pa ng karagdagang suporta.
Papalapit sa Kahusayan	7 – 9	Nasusuri ang mahahalagang pangyayari at iniuugnay sa dalawa sa tatlong aspeto (panahon, lugar, may-akda); may sapat na paliwanag ngunit hindi lubusang malalim; kayang isagawa nang may kaunting gabay lamang.
Mahusay	10 – 12	Nasusuri ang mahahalagang pangyayari at wastong iniuugnay sa lahat ng tatlong aspeto ng konteksto; malinaw at may matibay na batayan ang paliwanag; matibay ang pag-unawa, at naisasagawa nang tuloy-tuloy at wasto.

INTERNATIONAL MULTIDISCIPLINARY JOURNAL OF RESEARCH FOR INNOVATION, SUSTAINABILITY AND EXCELLENCE
Published by: RISEJOURNALS.ORG | Online ISSN: 3028-032X | Print ISSN: 3028-0370
VOLUME 5, ISSUE NO. 8

Antas ng Kahusayan	Saklaw ng Iskor (Pinakamataas = 15)	Interpretasyon
Napakahusay	13 – 15	Lubusang nasusuri ang kahalagahan ng pangyayari at malalim na iniuugnay sa lahat ng aspeto ng konteksto; naglalaman ng sariling pagsusuri na batay sa ebidensya mula sa teksto; malawak ang pag-unawa na may mataas na katumpakan at lalim.

Talahanayan 4
Iskala ng Pagtugon sa Kawilihan at Kamalayang Panlipunan

Iskor	Saklaw ng Iskor	Paglalarawan sa Pagtugon	Interpretasyon
5	4.21 – 5.00	Lubos na Sumasang-ayon	Ang pahayag ay laging totoo at lubos na nakadarama ng ganitong karanasan sa paggamit ng Pamamaraang Skill-Chain Mapping.
4	3.41 – 4.20	Sumasang-ayon	Ang pahayag ay madalas na totoo at nakadarama ng ganitong karanasan.
3	2.61 – 3.40	Bahagyang Sumasang-ayon	Walang tiyak na opinyon o minsan lamang nararanasan ang nakasaad.
2	1.81 – 2.60	Hindi Sumasang-ayon	Bihirang totoo at bihirang maramdaman ang nakasaad na karanasan.
1	1.00 – 1.80	Lubos na Hindi Sumasang-ayon	Hindi kailanman totoo at hindi nararanasan ang nakasaad.

Tala. Ang “Bahagyang Sumasang-ayon” sa ikatlong antas ay inilalarawan din sa source bilang “Walang tiyak na opinyon o minsan lamang nararanasan.” Pananatilihin ang dalawang paglalarawan hanggang malinaw ang nilalayong iskala.

Mga Resulta

Kabilang sa pagsusuri ang 40 mag-aaral. Inilalahad sa Talahanayan 5–10 ang distribusyon ng mga iskor sa tatlong kompetensi bago at pagkatapos ng pagtuturo. Pinanatili ang mga iniulat na iskor, MPS, at SD; hindi muling binuo ang indibidwal na mga resulta mula sa mga saklaw ng iskor.

Talahanayan 5
Pretest sa Kompetensi 1: Pagtukoy sa Mahahalagang Elemento

Score	Frequency	Percentage	Level
13 – 15	2	5.00	Napakahusay
10 – 12	7	17.50	Mahusay
7 – 9	18	45.00	Papalapit sa Kahusayan
4 – 6	13	32.50	Lumilinang
0 – 3	0	0.00	Nagsisimula
Total	40	100.00	
Mean Raw Score	7.85		
Mean Percentage Score	52.33		

Score	Frequency	Percentage	Level
Standard Deviation	2.51		

Tala. N = 40; pinakamataas na iskor = 15. Ang blankong hanay at mga bilang ay pinanatili mula sa source.

Talahanayan 6

Pretest sa Kompetensi 2: Pag-uugnay ng Mahahalagang Kaisipan

Score	Frequency	Percentage	Level
13 – 15	3	7.50	Napakahusay
10 – 12	8	20.00	Mahusay
7 – 9	10	25.00	Papalapit sa Kahusayan
4 – 6	19	47.50	Lumilinang
0 – 3	0	0.00	Nagsisimula
Total	40	100.00	
Mean Raw Score	7.63		
Mean Percentage Score	50.83		
Standard Deviation	2.94		

Tala. N = 40; pinakamataas na iskor = 15. Ang blankong hanay at mga bilang ay pinanatili mula sa source.

Talahanayan 7

Pretest sa Kompetensi 3: Pagsusuri ng Mahahalagang Pangyayari

Score	Frequency	Percentage	Level
13 - 15	0	0.00	Napakahusay
10 - 12	9	22.50	Mahusay
7 - 9	9	22.50	Papalapit sa Kahusayan
4 - 6	22	55.00	Lumilinang
0 – 3	0	0.00	Nagsisimula
Total	40	100.00	
Mean Raw Score	7.03		
Mean Percentage Score	46.83%		
Standard Deviation	2.45		

Tala. N = 40; pinakamataas na iskor = 15. Ang blankong hanay at mga bilang ay pinanatili mula sa source.

Talahanayan 8

Posttest sa Kompetensi 1: Pagtukoy sa Mahahalagang Elemento

Score	Frequency	Percentage	Level
13 - 15	36	90.00	Napakahusay
10 - 12	4	10.00	Mahusay
7 - 9	0	0.00	Papalapit sa Kahusayan
4 - 6	0	0.00	Lumilinang
0 – 3	0	0.00	Nagsisimula

Score	Frequency	Percentage	Level
Total	40	100.00	
Mean Raw Score	13.90		
Mean Percentage Score	92.67		
Standard Deviation	0.98		

Tala. N = 40; pinakamataas na iskor = 15. Ang blankong hanay at mga bilang ay pinanatili mula sa source.

Talahanayan 9

Posttest sa Kompetensi 2: Pag-uugnay ng Mahahalagang Kaisipan

Score	Frequency	Percentage	Level
13 - 15	36	90.00	Napakahusay
10 - 12	4	10.00	Mahusay
7 - 9	0	0.00	Papalapit sa Kahusayan
4 - 6	0	0.00	Lumilinang
0 – 3	0	0.00	Nagsisimula
Total	40	100.00	
Mean Raw Score	13.78		
Mean Percentage Score	91.87		
Standard Deviation	1.05		

Tala. N = 40; pinakamataas na iskor = 15. Ang blankong hanay at mga bilang ay pinanatili mula sa source.

Talahanayan 10

Posttest sa Kompetensi 3: Pagsusuri ng Mahahalagang Pangyayari

Score	Frequency	Percentage	Level
13 - 15	39	97.50	Napakahusay
10 - 12	1	2.50	Mahusay
7 - 9	0	0.00	Papalapit sa Kahusayan
4 - 6	0	0.00	Lumilinang
0 – 3	0	0.00	Nagsisimula
Total	40	100.00	
Mean Raw Score	14.20		
Mean Percentage Score	94.67		
Standard Deviation	0.79		

Tala. N = 40; pinakamataas na iskor = 15. Ang blankong hanay at mga bilang ay pinanatili mula sa source.

Sa pretest, 5.00%, 7.50%, at 0.00% ang nasa Napakahusay sa tatlong kompetensi; ang MPS ay 52.33, 50.83, at 46.83. Sa posttest, 90.00%, 90.00%, at 97.50% ang nasa Napakahusay; ang MPS ay 92.67, 91.87, at 94.67. Deskriptibong mas mataas ang mga iskor sa posttest, ngunit ang paghahambing na ito ay hindi nag-iisang batayan ng sanhi ng pagtaas.

INTERNATIONAL MULTIDISCIPLINARY JOURNAL OF RESEARCH FOR INNOVATION, SUSTAINABILITY AND EXCELLENCE
Published by: RISEJOURNALS.ORG | Online ISSN: 3028-032X | Print ISSN: 3028-0370
VOLUME 5, ISSUE NO. 8

Talahanayan 11
Iniulat na Paired-Samples t-test sa Pretest at Posttest (Bahagi A)

Indicators	Mean (Pre-test)	Mean (Post-test)	Mean Difference
Pagtukoy sa Mahahalagang Elemento	7.85	13.90	6.05
Pag-uugnay ng Mahahalagang Kaisipan	7.63	13.78	6.15
Pagsusuri ng Mahahalagang Pangyayari	7.03	14.20	7.17
Overall Weighted Mean	7.50	13.96	6.46

Talahanayan 11
Iniulat na Paired-Samples t-test sa Pretest at Posttest (Bahagi B)

Mga Batayan	t-value	p-value	Desisyon	Interpretasyon
Pagtukoy sa Mahahalagang Elemento	15.80	<0.001	Tanggihan ang H_0	May makabuluhang pagkakaiba
Pag-uugnay ng Mahahalagang Kaisipan	13.86	<0.001	Tanggihan ang H_0	May makabuluhang pagkakaiba
Pagsusuri ng Mahahalagang Pangyayari	19.72	<0.001	Tanggihan ang H_0	May makabuluhang pagkakaiba
Overall Weighted Mean	20.38	<0.001	Tanggihan ang H_0	May makabuluhang pagkakaiba

Tala. N = 40. Pinanatili ang t-values at p-values na iniulat sa source. Kung lahat ng 40 kalahok ay may kumpletong pares, 39 ang inaasahang degrees of freedom; hindi ito hiwalay na iniulat sa orihinal na talahanayan.
Iniulat na makabuluhan ang pagkakaiba sa tatlong kompetensi at sa kabuoang mean ($p < .001$). Ang mga pagkakaiba ng mean ay 6.05, 6.15, at 7.17, at 6.46 sa kabuoan. Ang direksiyon ng paghahambing at ang magkaparis na iskor na pinagbabatayan ng bawat t-value ay hindi muling napatunayan mula sa ibinigay na aggregated data.

Talahanayan 12
Saloobin ng mga Respondente Ayon sa Kawilihan sa Pag-aaral at Pakikilahok

Mga Batayan	WM	SD	VD
1. Naging mas kawili-wili ang pag-aaral ko ng mga piling kwento sa Kontemporaryong Panahon dahil sa paggamit ng Skill-Chain Mapping.	3.90	0.30	S
2. Mas nasiyahan akong makilahok sa talakayan tungkol sa kwento.	3.95	0.22	S
3. Nakatutulong ang maayos na pagkakaugnay-ugnay ng mga aralin at gawain sa aking interes sa paksa.	4.05	0.50	S
4. Mas naging aktibo ako sa mga gawaing may kaugnayan sa pag-unawa sa kwento.	4.25	0.54	LS
5. Nagkaroon ako ng higit na ganang pag-aralan at mas maunawaan ang nilalaman ng akda.	3.95	0.38	S
6. Mas naging madali para sa akin ang unawain ang daloy at nilalaman ng kwento gamit ang estratehiyang ito.	4.20	0.40	S
7. Nasiyahan ako sa paraan ng pagtuturo gamit ang Skill-Chain Mapping habang pinag-aaralan ang kwento.	3.90	0.54	S
8. Mas naging makabuluhan at hindi nakababagot ang aking karanasan sa pag-aaral ng mga piling kwento.	4.05	0.50	S

Mga Batayan	WM	SD	VD
9. Nais kong gamitin muli ang ganitong pamamaraan sa pagtalakay ng iba pang akdang pampanitikan.	4.00	0.45	S
10. Sa kabuuan, naging kasiya-siya at nakaganyak ang aking pagkatuto gamit ang Skill-Chain Mapping.	4.05	0.38	S
Pangkalahatang mean	4.03		S
Average ng mga ipinakitang item SD		0.42	

Pananda: 4.21–5.00 = Lubos na Sumasang-ayon (LS); 3.41–4.20 = Sumasang-ayon (S); 2.61–3.40 = Bahagyang Sumasang-ayon (BS); 1.81–2.60 = Hindi Sumasang-ayon (HS); 1.00–1.80 = Lubos na Hindi Sumasang-ayon (LHS). Ang huling SD ay average ng mga item SD, hindi napatunayang SD ng composite score.

Talahanayan 13

Saloobin ng mga Respondente Ayon sa Kamalayang Panlipunan

Mga Batayan	WM	SD	VD
1. Mas madali kong naiuugnay ang mensahe at pangyayari sa kwento sa aking sariling karanasan.	4.10	0.44	S
2. Mas nauunawaan ko ang mga isyung panlipunang ipinapakita sa akda at kung paano ito nauugnay sa kasalukuyan.	4.00	0.55	S
3. Natutulungan ako ng Skill-Chain Mapping na mas maunawaan ang konteksto ng panahon at lipunang inilalarawan sa kwento.	3.90	0.44	S
4. Mas naiuugnay ko ang mga tauhan, tagpuan, at pangyayari sa tunay na kalagayan ng ating lipunan.	4.05	0.39	S
5. Mas nakikilala at nauunawaan ko ang mga pagpapahalagang Pilipino na makikita sa akda.	4.00	0.32	S
6. Mas malinaw kong nakikita ang ugnayan ng mga pangyayari sa kwento at sa mga nangyayari sa ating bansa ngayon.	3.95	0.38	S
7. Nakatutulong ang estratehiyang ito upang mas mapalalim ang aking pag-unawa sa karapatan, tungkulin, at kalagayan ng tao.	4.10	0.30	S
8. Mas naiuugnay ko ang mga aral mula sa kwento sa aking sariling pananagutan at pag-uugali bilang mag-aaral at mamamayan.	3.85	0.57	S
9. Mas nakikilala ko ang kahalagahan ng kwento sa pag-unawa sa kasaysayan at kultura ng Pilipinas.	3.85	0.48	S
10. Sa kabuuan, nakatutulong ang Skill-Chain Mapping upang magkaroon ako ng mas malalim na pag-unawa sa lipunan at sa mga aral na hatid ng mga piling kwento sa Kontemporaryong Panahon.	4.05	0.22	S
Pangkalahatang mean	3.99		S
Average ng mga ipinakitang item SD		0.41	

Pananda: 4.21–5.00 = Lubos na Sumasang-ayon (LS); 3.41–4.20 = Sumasang-ayon (S); 2.61–3.40 = Bahagyang Sumasang-ayon (BS); 1.81–2.60 = Hindi Sumasang-ayon (HS); 1.00–1.80 = Lubos na Hindi Sumasang-ayon (LHS). Ang huling SD ay average ng mga item SD, hindi napatunayang SD ng composite score.

Ang pangkalahatang weighted mean sa kawilihan ay 4.03 at sa kamalayang panlipunan ay 3.99, kapwa Sumasang-ayon. Ang pinakamataas na mean sa kawilihan ay 4.25 para sa mas aktibong pakikilahok. Sa kamalayang panlipunan, pinakamataas ang 4.10 sa pag-uugnay sa sariling karanasan at pag-unawa sa karapatan, tungkulin, at kalagayan ng tao. Ang mga ito ay sariling ulat pagkatapos ng pagtuturo, hindi pretest–posttest na pagsukat ng pagbabago sa saloobin.

Talakayan

Ipinakikita ng mga talahanayan ang mas mataas na pagganap pagkatapos ng pagtuturo sa lahat ng tatlong kompetensi. Pinakamalaki ang iniulat na pagtaas ng mean sa pagsusuri ng konteksto ng pangyayari. Iniuugnay ng source ang ganitong pagkakasunod-sunod ng gawain sa Barrett's Taxonomy, sapagkat nagsisimula sa pagtukoy ng elemento at lumalawak sa pag-uugnay at pagsusuri. Ang pagkakatugma sa teorya ay interpretasyon ng natuklasan, hindi hiwalay na patunay ng bisa.

Sa lente ng Schema Theory, maaaring makatulong ang pag-uugnay ng mga detalye at pangyayari sa dating kaalaman sa pagbuo ng kahulugan. Iniuugnay rin sa source ang kolaboratibong pagbasa, pagmomodelo, at biswal na organisasyon sa constructivist learning at Cognitive Load Theory. Ang mga ito ay nagsisilbing paliwanag sa nilalayong disenyo ng gawain, ngunit hindi direktang sinukat ang bawat mekanismo sa pag-aaral.

Umaayon ang positibong pagtanggap sa talakayan ng source hinggil sa biswal na pantulong, malinaw na mga tanong, at ginabayang pag-unawa (Nguyen, 2022; Kharimah et al., 2025). Kaugnay rin nito ang pagmomodelo at unti-unting pagsasarili sa estratehiya (Duke & Pearson, 2002). Ang mga pagsang-ayon sa talatanungan ay hindi nangangahulugang napatunayan ang pagtaas ng kawilihan o kamalayang panlipunan, dahil pagkatapos lamang ng interbensyon ito kinuha.

Mahalagang limitasyon ang iisang pangkat, sadyang pagpili sa mga mag-aaral na nangangailangan ng remedial na suporta, muling paggamit ng parehong pagsusulit, at kawalan ng hiwalay na kontrol. Kaya ang mga makabuluhang pagkakaiba ay hindi sapat upang ihiwalay ang estratehiya sa ibang posibleng salik. Ang mga rekomendasyon sa paggamit ng Lesson Exemplar ay nararapat isaalang-alang bilang mga mungkahi mula sa lokal na pag-aaral at suriin pa sa ibang konteksto.

Awtput ng Pag-aaral

Ang mababang panimulang pagganap sa pagtukoy, pag-uugnay, at pagsusuri ang naging batayan sa pagbuo ng magkakaugnay na mga gawain. Ang mas mataas na posttest at positibong pagsang-ayon sa talatanungan ang ginamit ng mananaliksik sa pagdidisenyo ng gabay at tatlong ILAW Lesson Exemplar para sa mga piling akda.

Inilalahad sa bahaging ito ang buong ibinigay na iskema at nilalaman ng mga Lesson Exemplar. Ang mga layunin, proseso, pagtataya, akomodasyon, at pagninilay ay pinanatili. Ang apat-na-linggong interbensyon at anim-na-linggong iskedyul ng awtput ay magkaibang nakasaad sa source; hindi pinagsama o pinalitan ang mga ito. Ang hanay na "Aktuwal na Natamo" ay mga pahayag sa source na walang hiwalay na ulat ng pagpapatupad ng awtput na ibinigay para sa beripikasyon.

Gabay sa Pagbuo ng Lesson Exemplar Gamit ang Skill-Chain Mapping

Nilalayon ng gabay na isaayos ang pag-aaral ng mga akda mula sa pagkilala sa elemento hanggang sa pagsusuri, pag-uugnay, at pagpapahalaga. Binuo ito mula sa iniulat na pangangailangan at resulta ng pangkat. Hindi ipinapalagay na ang pagbuo ng gabay ay katumbas ng hiwalay na pagpapatunay sa bisa ng awtput.

Mga Layunin ng Awtput

Matapos gamitin ang Lesson Exemplar na ito, inaasahang:

1. Matukoy at masuri ng mga mag-aaral ang mahahalagang elemento, pangyayari, at mensahe ng mga piling kwento sa Kontemporaryong Panahon sa pamamagitan ng sistematikong paggamit ng Skill-Chain Mapping;
2. Mapalalim ng mga mag-aaral ang kanilang kasanayan sa pag-uugnay ng mga kaisipan at pangyayari sa akda sa kanilang sariling karanasan, moral, at sa mas malawak na konteksto ng lipunan, kasaysayan, at kalagayan ng may-akda; at

3. Mapataas ang interes, aktibong pakikilahok, at kamalayang panlipunan ng mga mag-aaral sa pag-aaral ng panitikan habang nakabubuo sila ng sariling pagkaunawa at mapanuring pananaw gamit ang estratehiyang ito.

Iskema ng Pagpapatupad

Ang pagpapatupad ng estratehiyang Skill-Chain Mapping ay isasagawa sa apat na yugto na magkakaugnay at sunod-sunod na hakbang. Sa unang yugto, magsisimula ang guro sa maikling pagpapakilala sa akda at malinaw na pagpapaliwanag sa layunin at gamit ng Skill-Chain Mapping upang magkaroon ng pag-unawa ang mga mag-aaral sa gagawin. Sa ikalawang yugto, gagabayan ng guro ang mga mag-aaral sa pagtukoy at paglilista ng mahahalagang tauhan, tagpuan, pangyayari, at mensahe ng akda, na ilalagay sa inihandang estruktura ng mapa upang makita ang ugnayan ng bawat bahagi. Sa ikatlong yugto, tutukuyin at tatalakayin nang magkakasama ang mga ugnayan ng mga pangyayari sa konteksto ng panahon, kalagayan ng lipunan, at karanasan ng may-akda, upang mas mapalalim ang pagsusuri at pag-uugnay ng mga kaisipan. Sa ikaapat na yugto, magkakaroon ng paglalahat at pagninilay kung saan ibabahagi ng mga mag-aaral ang kanilang natutunan at sariling pagkaunawa, at magbibigay ang guro ng angkop na pagsusuri at pampalakas-loob upang masigurong tama at malinaw ang kanilang pagkatuto. Ang buong proseso ay isinasagawa nang unti-unti, mula sa mas simpleng pagtukoy patungo sa mas malalim na pagsusuri, upang masiguro na hindi lamang natututo ang mga mag-aaral kundi unti-unti rin nilang nagagamit ang estratehiya nang may kalayaan at tiwala sa sarili.

Talahanayan 14
Iskema ng Pagpapatupad (Bahagi 1 ng 4)

Bahagi	**Nilalaman**
Layunin	1. Paghahanda at Oryentasyon Maipakilala ang nabuong Lesson Exemplar at maipaliwanag ang wastong paggamit ng Skill-Chain Mapping sa mga guro at mag-aaral.
Estratehiya	Learning Action Cell (LAC) Session at Oryentasyon sa Klase
Gawain	Paglalahad ng balangkas ng Lesson Exemplar sa mga guro sa Filipino at pagpapaliwanag sa mga mag-aaral ng layunin at hakbang ng Skill-Chain Mapping bago basahin ang akda.
Taong Kasangkot	Punongguro, Tagapag-ugnay sa Filipino, mga Guro sa Filipino 10, at mga Mag-aaral
Panahon	Unang Linggo ng Ikalawang Markahan (Taong Panuruan 2026–2027)
Kagamitan	Kopya ng Lesson Exemplar, PowerPoint Presentation, at halimbawang Skill-Chain Map
Aktuwal na Natamo	Nabigyang-kaalaman at kahandaan ang mga guro at mag-aaral sa sistematikong paggamit ng Skill-Chain Mapping.

Talahanayan 14
Iskema ng Pagpapatupad (Bahagi 2 ng 4)

Bahagi	**Nilalaman**
Layunin	2. Pagtukoy sa Elemento (Unang Yugto ng Mapa) Matukoy ang mahahalagang elemento (tauhan, tagpuan, banghay) at detalye ng mga piling kuwento sa Kontemporaryong Panahon.
Estratehiya	Guided Reading at Pagbuo ng Skill-Chain Map (Antas 1: Pagtukoy)
Gawain	Pagbasa sa piling kuwento at paggabay sa mga mag-aaral sa pagtatala ng mga pangunahing tauhan, tagpuan, at pagkakasunod-sunod ng pangyayari sa unang bahagi ng Skill-Chain Map.
Taong Kasangkot	Guro sa Filipino 10 at mga Mag-aaral
Panahon	Ikalawa hanggang Ikatlong Linggo ng Ikalawang Markahan
Kagamitan	Lesson Exemplar, Kopya ng mga Piling Kuwento, at Skill-Chain Mapping Worksheet

Bahagi	Nilalaman
Aktuwal na Natamo	Natukoy at naisaayos nang malinaw ng mga mag-aaral ang mahahalagang elemento at detalye ng kuwento.

Talahanayan 14
Iskema ng Pagpapatupad (Bahagi 3 ng 4)

Bahagi	Nilalaman
Layunin	3. Pag-uugnay at Pagsusuri (Ikalawa at Ikatlong Yugto) Maiugnay ang kaisipan sa sariling karanasan at masuri ang pangyayari batay sa konteksto ng panahon, lipunan, at may-akda.
Estratehiya	Collaborative Discussion at Pinalalim na Skill-Chain Mapping (Antas 2–3: Pag-uugnay at Pagsusuri)
Gawain	Pangkatang talakayan at pagpupuno sa ikalawa at ikatlong kadena ng mapa upang maiugnay ang mensahe ng kuwento sa sariling pananaw at sa kalagayan ng lipunan at may-akda.
Taong Kasangkot	Guro sa Filipino 10 at mga Mag-aaral
Panahon	Ikaapat hanggang Ikalimang Linggo ng Ikalawang Markahan
Kagamitan	Skill-Chain Mapping Chart, Manila Paper / Visual Aids, at Gabay na Tanong
Aktuwal na Natamo	Napalalim ang mapanuring pag-iisip, pag-uugnay sa sariling karanasan, at kamalayang panlipunan ng mga mag-aaral.

Talahanayan 14
Iskema ng Pagpapatupad (Bahagi 4 ng 4)

Bahagi	Nilalaman
Layunin	4. Paglalahat, Pagninilay, at Pagtataya Maibahagi ang sariling pagkaunawa at mataya ang antas ng kasanayan sa pag-unawa at saloobin ng mga mag-aaral.
Estratehiya	Reflective Sharing, Feedbacking, at Formative/Summative Assessment
Gawain	Pagbabahagi ng nabuong Skill-Chain Map, pagbibigay ng puna ng guro, at pagsagot sa panapos na pagsusulit upang masukat ang pag-unlad ng kasanayan.
Taong Kasangkot	Tagapag-ugnay sa Filipino, Guro sa Filipino 10, at mga Mag-aaral
Panahon	Ikaanim na Linggo ng Ikalawang Markahan
Kagamitan	Rubric sa Pagmamarka ng Skill-Chain Map, Post-test, at Evaluation Sheet
Aktuwal na Natamo	Tumaas ang antas ng pag-unawa ng mga mag-aaral tungo sa Napakahusay at nagpakita ng mataas na kawilihan sa klase.

Tala. Pinanatili ang “Aktuwal na Natamo” bilang orihinal na pamagat ng hanay. Hindi ito muling itinuturing na napatunayang accomplishment sa journal copy; kailangan ang paglilinaw ng may-akda.

ILAW LESSON PLAN (LESSON EXEMPLAR 1)

Talahanayan 15
Buong Nilalaman ng Lesson Exemplar 1

Bahagi	Nilalaman
Pamagat ng Aralin	Pagsusuri sa Mahahalagang Elemento at Detalye ng Maikling Kuwento sa Kontemporaryong Panahon Gamit ang Skill-Chain Mapping (Lunsarang Teksto: "Ang Value ng X Kapag Choppy si Mam" ni Charmaine M. Lasar)
Asignatura	Filipino 10 (Ikalawang Termino)

INTERNATIONAL MULTIDISCIPLINARY JOURNAL OF RESEARCH FOR INNOVATION, SUSTAINABILITY AND EXCELLENCE
Published by: RISEJOURNALS.ORG | Online ISSN: 3028-032X | Print ISSN: 3028-0370
VOLUME 5, ISSUE NO. 8

Bahagi	**Nilalaman**
Pangalan ng Guro	Axiel Rose M. Berame
Baitang at Seksyon	Baitang 10 – Edison
Bilang at Haba ng Sesyon	2 Sesyon (60 minuto bawat sesyon)
Mga Sanggunian ng Aralin	• Lasar, C. M. (2022). Ang Value ng X Kapag Choppy si Mam. Carlos Palanca Memorial Awards for Literature. • Kagawaran ng Edukasyon. K to 12 / MATATAG Gabay Pangkurikulum at Budget of Works (BOW) sa Filipino 10 (Ikalawang Markahan). • DepEd Order No. 3, s. 2026 (Annex A).
Pagpapahayag ng Paggamit ng AI	Ginamit ang generative AI bilang katuwang sa pagbalangkas ng daloy ng mga gawain, pagbuo ng mga gabay na tanong sa Skill-Chain Mapping, at pag-aayos ng mga pamantayan sa pagtataya. Ang lahat ng nilalaman, lunsarang akda, at pedagohikal na pagpapasya ay sinuri, pinagtibay, at iniangkop ng guro ayon sa aktuwal na konteksto ng mga mag-aaral.
Kasanayang Pampagkatuto at Pamantayan	Pamantayang Pangnilalaman: Naipamamalas ng mga mag-aaral ang pag-unawa at pagpapahalaga sa mga akdang pampanitikan sa Kontemporaryong Panahon. Pamantayan sa Pagganap: Nakabubuo ang mga mag-aaral ng kritikal na pagsusuri sa mahahalagang elemento at detalye ng isang kontemporaryong maikling kuwento. Kasanayang Pampagkatuto (Kompetensi 1.1): Natutukoy ang mahahalagang elemento (tauhan, tagpuan, banghay) at detalye sa tuluyan.
Mga Layunin	Sa pagtatapos ng mga sesyon, ang mga mag-aaral ay inaasahang: 1. Natutukoy ang mga pangunahing tauhan, tagpuan, at mahahalagang detalye sa kuwentong "Ang Value ng X Kapag Choppy si Mam"; 2. Naisasaayos ang pagkakasunod-sunod ng mga pangyayari (banghay) mula simula hanggang wakas gamit ang Skill-Chain Mapping; at 3. Naipahahayag ang kahalagahan ng pagkakaugnay-ugnay ng mga elemento ng kuwento sa pag-unawa sa karanasan ng mga guro at mag-aaral sa kontemporaryong panahon.
Konteksto ng mga Mag-aaral	Batay sa paunang pagtatasa, karamihan sa mga mag-aaral sa Baitang 10 ay nasa antas na Lumilinang at Papalapit sa Kahusayan pagdating sa pagtukoy ng mga detalye at estruktura ng kuwento. May mataas silang interes sa mga paksang nakaugnay sa teknolohiya, social media, at karanasan sa pag-aaral matapos ang pandemya. Mas nagiging aktibo at nakauunawa sila kapag gumagamit ng mga biswal na pantulong (graphic organizers) at kolaboratibong gawain kaysa sa purong pakikinig lamang sa talakayan.
Panimulang Gawain	1. Panimulang Gawain: Panalangin, pagbati, pagtatala ng liban, at pagkumusta sa kalagayan ng mga mag-aaral. 2. Pagganyak ("Choppy Ba Ako?"): Magpapakita ang guro ng larawan ng isang gurong nagtuturo sa harap ng laptop na may mahinang signal at mga mag-aaral na nagbabalik sa pisikal na silid-aralan. Tatanungin ang klase: "Ano ang naaalala ninyong nakakatawa o mahirap na karanasan noong online class at noong unang araw ng pagbabalik sa face-to-face na klase?" 3. Paglalahad ng Layunin: Ibabahagi nang malinaw sa pisara ang mga layunin ng aralin at ang inaasahang awtput gamit ang Skill-Chain Map.
Daloy ng mga Sesyon	SESYON 1: Pagpapakilala at Pagtukoy sa Elemento 1: Pagpapakilala at Pagmomodelo: Ipakikilala ang may-akda na si Charmaine M. Lasar at ipaliliwanag ng guro kung paano gumagana ang Skill-Chain Map—isang magkakadugtong na kadena ng pagsusuri (Kadena 1: Tauhan at Katangian → Kadena 2: Tagpuan at Panahon → Kadena 3: Mahahalagang Detalye → Kadena 4: Pagkakasunod-sunod ng Banghay). Magbibigay ang guro ng maikling halimbawa kung paano ito pupunan. 2: Ginabayang Pagbasa at Pagtukoy: Babasahin nang dugtungan at may damdamin ang kuwentong "Ang Value ng X Kapag Choppy si Mam". Pagkatapos, hahatiin ang klase sa apat na pangkat upang punan ang Kadena 1 hanggang 3 ng Skill-Chain Mapping Worksheet (pagtukoy kina Pat, Tonet, Beb, at Ina ni Kian; paglalarawan sa silid-aralan at bisperas ng pasukan; at paglilista ng mahahalagang detalye). SESYON 2: Pag-uugnay ng Banghay at Pagninilay 3: Pag-uugnay ng Banghay: Sa tulong ng Skill-Chain Map, pagkakabit-kabitin ng bawat pangkat ang

INTERNATIONAL MULTIDISCIPLINARY JOURNAL OF RESEARCH FOR INNOVATION, SUSTAINABILITY AND EXCELLENCE
Published by: RISEJOURNALS.ORG | Online ISSN: 3028-032X | Print ISSN: 3028-0370
VOLUME 5, ISSUE NO. 8

Bahagi	Nilalaman
	Kadena 4 (Banghay) mula sa simula, suliranin, kasukdulan, kakalasan, hanggang wakas. Ibabahagi ito sa klase habang nagbibigay ang guro ng agarang feedback at paglilinaw. (Para sa mga mag-aaral na may iba't ibang kakayahan, maaari nilang ilahad ang kadena sa pamamagitan ng pagguhit, pagsulat, o maikling pagsasadula). 4: Paglalahat at Pagninilay: Sasagutin ng mga mag-aaral ang tanong: "Paano nakatulong ang pagkakabit-kabit ng mga elemento sa Skill-Chain Map upang maunawaan mo ang sakripisyo ng mga guro at ang tunay na 'value ng X' sa kuwento?"
Mga Kagamitan at Sanggunian	• Kopya ng maikling kuwentong "Ang Value ng X Kapag Choppy si Mam" ni Charmaine M. Lasar • Skill-Chain Mapping Worksheet, Manila paper / cartolina, at mga panulat • PowerPoint Presentation at Smart TV / Projector • Alternatibo (kung walang kuryente): Naka-imprentang handouts ng kuwento, malaking visual aid ng Skill-Chain Map sa pisara, at chalk.
Mga Pag-uugnay sa Ibang Asignatura	• Edukasyon sa Pagpapakatao (EsP): Pagpapahalaga, pag-unawa, at paggalang sa sakripisyo at dedikasyon ng mga guro. • Matematika: Pag-uugnay ng konsepto ng paghahanap sa "value ng X" bilang metapora ng paghahanap ng halaga at direksyon sa buhay. • Araling Panlipunan: Pagsusuri sa kontemporaryong kalagayan ng edukasyon sa Pilipinas sa panahon ng pandemya at transisyon pabalik sa face-to-face na klase.
Pormatibong Pagtataya	Indibidwal na Skill-Chain Exit Card (15 Puntos): Pupunan ng bawat mag-aaral ang isang maikling Skill-Chain Map batay sa binasang kuwento: • Kadena 1 (3 puntos): Tukuyin ang pangunahing tauhan at dalawang pantulong na tauhan. • Kadena 2 (2 puntos): Ilarawan ang tagpuan at panahon ng kuwento. • Kadena 3 (5 puntos): Magtala ng limang mahahalagang detalye mula sa akda. • Kadena 4 (5 puntos): Isaayos ang limang pangunahing pangyayari ayon sa wastong banghay. Suporta at Akomodasyon: Maaaring magtaas ng kamay o gumamit ng Help Card ang mga mag-aaral na nangangailangan ng paglilinaw. Para sa mga may hirap sa pagbabasa o paningin, may nakahandang kopya na may mas malaking font at audio-assisted reading mula sa guro.
Pagpapatuloy ng Pagkatuto	• Gawaing Pantahanan: Pumili ng isa pang maikling kuwento sa Kontemporaryong Panahon (hal. "Gagambang-Bahay" ni Mark Anthony Angeles o "Sa Pagitan ng Sabaw ng Chaolong at Hilab ng Tiyan" ni Andrian M. Legaspi) at gumawa ng sariling Skill-Chain Map sa kuwaderno o gamit ang Canva. • Para sa Nangangailangan ng Karagdagang Gabay: Magbibigay ang guro ng guided template na may mga pahiwatig (clues) upang mas madaling matukoy ang banghay ng kuwento.
Mga Tanong sa Pagninilay	(Pupunuan ng guro pagkatapos ng pagtuturo) • Aling bahagi ng Skill-Chain Mapping ang pinakamadaling naunawaan ng mga mag-aaral at alin ang nangailangan pa ng dagdag na paggabay? • Anong mga estratehiya o pagbabago ang maaari kong ilapat sa susunod na sesyon upang mas mapalalim pa ang kanilang pagsusuri? • Ano ang nais kong ibahagi sa aking mga kapwa guro sa Filipino sa susunod naming LAC Session tungkol sa naging karanasan sa paggamit ng Skill-Chain Mapping?

Tala. Inalis lamang ang mga pangkalahatang panutong Ingles ng blangkong template; pinanatili ang lahat ng aktuwal na nilalaman at mga blankong field. Ang mga pagninilay ay pupunan pagkatapos ng pagtuturo, ayon sa source.

ILAW LESSON PLAN (LESSON EXEMPLAR 2)

INTERNATIONAL MULTIDISCIPLINARY JOURNAL OF RESEARCH FOR INNOVATION, SUSTAINABILITY AND EXCELLENCE
Published by: RISEJOURNALS.ORG | Online ISSN: 3028-032X | Print ISSN: 3028-0370
VOLUME 5, ISSUE NO. 8

Talahanayan 16

Buong Nilalaman ng Lesson Exemplar 2

Bahagi	**Nilalaman**
Pamagat ng Aralin	Pag-uugnay ng Mahahalagang Kaisipan Batay sa Sariling Pananaw, Moral, at Karanasan Gamit ang Skill-Chain Mapping (Lunsarang Teksto: "Sa Pagitan ng Sabaw ng Chaolong at Hilab ng Tiyan" ni Andrian M. Legaspi)
Asignatura	Filipino 10 (Ikalawang Termino)
Pangalan ng Guro	Axiel Rose M. Berame
Baitang at Seksyon	Baitang 10 - Edison
Bilang at Haba ng Sesyon	2 Sesyon (60 minuto bawat sesyon)
Mga Sanggunian ng Aralin	• Legaspi, A. M. (2017). Sa Pagitan ng Sabaw ng Chaolong at Hilab ng Tiyan. Carlos Palanca Memorial Awards for Literature. • Kagawaran ng Edukasyon. Gabay Pangkurikulum at Budget of Works (BOW) sa Filipino 10 (Ikalawang Markahan). • DepEd Order No. 3, s. 2026 (Annex A).
Pagpapahayag ng Paggamit ng AI	Ginamit ang generative AI bilang katuwang sa pagbalangkas ng daloy ng mga gawain, pagbuo ng mga gabay na tanong sa Skill-Chain Mapping, at pag-aayos ng mga pamantayan sa pagtataya. Ang lahat ng nilalaman, lunsarang akda, at pedagohikal na pagpapasya ay sinuri, pinagtibay, at iniangkop ng guro ayon sa aktuwal na konteksto ng mga mag-aaral.
Kasanayang Pampagkatuto at Pamantayan	Pamantayang Pangnilalaman: Naipamamalas ng mga mag-aaral ang pag-unawa at pagpapahalaga sa mga akdang pampanitikan sa Kontemporaryong Panahon. Pamantayan sa Pagganap: Nakapagbabahagi ang mga mag-aaral ng sariling pananaw at pagninilay na nakaugnay sa kaisipan ng binasang akda. Kasanayang Pampagkatuto (Kompetensi 1.2): Naiuugnay ang mahahalagang kaisipan batay sa sariling pananaw, moral, katangian, at karanasan.
Mga Layunin	Sa pagtatapos ng mga sesyon, ang mga mag-aaral ay inaasahang: 1. Natutukoy ang mahahalagang kaisipan at pagpapahalagang moral na nakapaloob sa kuwentong "Sa Pagitan ng Sabaw ng Chaolong at Hilab ng Tiyan"; 2. Naiuugnay ang mga pangyayari at damdamin ng mga tauhan sa sariling karanasan at pananaw gamit ang Skill-Chain Mapping; at 3. Naipahahayag ang kahalagahan ng katapatan, empatiya, at tamang pagpapasya sa gitna ng pansamantalang pagtatagpo at paglisan.
Konteksto ng mga Mag-aaral	Batay sa paunang pagtatasa sa Kompetensi 1.2, halos kalahati ng klase ang nasa antas na Lumilinang pagdating sa pag-uugnay ng kaisipan ng akda sa sariling karanasan at moral. Gayunpaman, madaling nakikisimpatya ang mga mag-aaral sa mga kuwentong may halong katatawanan, pakikipagkapwa, at sakripisyo ng mga OFW. Epektibo sa kanila ang pagkakaroon ng malinaw at sunod-sunod na gabay (scaffolding) upang maipahayag ang kanilang personal na repleksyon nang may kumpiyansa.
Panimulang Gawain	1. Panimulang Gawain: Panalangin, pagbati, pagtatala ng liban, at pagkumusta sa emosyonal na kalagayan ng klase. 2. Pagganyak ("Saan Ka Humuhugot ng Ginhawa?"): Magpapakita ang guro ng larawan ng umuusok na sabaw (chaolong/mami) at isang maleta. Tatanungin ang klase: "Ano ang isang simpleng pagkain o bagay na nagbibigay sa iyo ng ginhawa kapag ikaw ay pagod, nalulungkot, o nangungulila sa isang mahal sa buhay na nagtatrabaho sa malayo?" 3. Paglalahad ng Layunin: Ipakikita sa klase ang mga tiyak na layunin at kung paano gagamitin ang Skill-Chain Mapping sa pag-uugnay ng akda sa sariling buhay.
Daloy ng mga Sesyon	SESYON 1: Pagbasa at Pagtukoy sa Kaisipan 1: Pagpapakilala at Pagmomodelo: Ipakikilala ang may-akda na si Andrian M. Legaspi at ipaliliwanag ang apat na kawing ng Skill-Chain Map para sa Kompetensi 1.2 (Kadena 1: Pangyayari/Simbolo sa Kuwento -> Kadena 2: Nakapaloob na Kaisipan/Moral -> Kadena 3: Kaugnayan sa Sariling Karanasan -

INTERNATIONAL MULTIDISCIPLINARY JOURNAL OF RESEARCH FOR INNOVATION, SUSTAINABILITY AND EXCELLENCE
Published by: RISEJOURNALS.ORG | Online ISSN: 3028-032X | Print ISSN: 3028-0370
VOLUME 5, ISSUE NO. 8

Bahagi	Nilalaman
	> Kadena 4: Sariling Pananaw at Aral sa Buhay). 2: Ginabayang Pagbasa at Pagtatala: Babasahin ang piling bahagi ng kuwentong "Sa Pagitan ng Sabaw ng Chaolong at Hilab ng Tiyan". Hahatiin ang klase sa maliliit na pangkat upang punan ang Kadena 1 at 2 (pagsusuri sa kahulugan ng sabaw ng chaolong, pagliligaw sa kuting, at pag-alis ni Rhea papuntang Kuwait). SESYON 2: Pag-uugnay sa Sarili at Pagninilay 3: Personal na Pag-uugnay sa Kadena: Pupunan ng mga mag-aaral ang Kadena 3 at 4 upang iugnay ang kabalintunaan ng kuting (na itinaboy ngunit nagligtas sa kanila) at ang biglaang paglisan sa kanilang sariling karanasan sa pamilya o pagkakaibigan. Maaaring pumili ang mga mag-aaral kung ibabahagi nila ito sa pamamagitan ng pasulat na sanaysay, spoken poetry, o malayang talakayan. 4: Paglalahat at Pagninilay: Sasagutin ang tanong: "Paano binago ng kuwento ang iyong pananaw tungkol sa pagpapahalaga sa mga taong dumarating sa ating buhay kahit sa maikling panahon lamang?"
Mga Kagamitan at Sanggunian	• Kopya ng maikling kuwentong "Sa Pagitan ng Sabaw ng Chaolong at Hilab ng Tiyan" ni Andrian M. Legaspi • Skill-Chain Mapping Worksheet (Pagsusuri ng Kaisipan at Karanasan) • PowerPoint Presentation at Smart TV / Projector • Alternatibo (kung walang kuryente): Naka-imprentang sipi ng kuwento, manila paper, pentel pen, at chalk.
Mga Pag-uugnay sa Ibang Asignatura	• Edukasyon sa Pagpapakatao (EsP): Pagpapahalaga sa katapatan, pagmamalasakit sa kapwa at sa mga hayop, at pagtanggap sa pagbabago. • Araling Panlipunan: Pagsusuri sa epekto ng migrasyon at pangingibang-bansa (OFW) sa ugnayan ng pamilya at indibidwal. • Health / Edukasyong Pangkalusugan: Kahalagahan ng tamang nutrisyon at pangangalaga sa kalusugan.
Pormatibong Pagtataya	Indibidwal na Skill-Chain Reflection Output (15 Puntos): Pupunan ng bawat mag-aaral ang Skill-Chain Map batay sa isang napiling tagpo mula sa kuwento: • Kadena 1 (3 puntos): Malinaw na paglalarawan sa napiling pangyayari o simbolo sa akda. • Kadena 2 (4 puntos): Tumpak na pagtukoy sa kaisipan o aral na nakapaloob dito. • Kadena 3 (4 puntos): Makabuluhang pag-uugnay sa sariling karanasan o nasaksihan. • Kadena 4 (4 puntos): Malalim at tapat na pagpapahayag ng sariling pananaw o pagpapahalaga. Suporta at Akomodasyon: Bibigyan ng mga gabay na panimulang pangungusap (sentence starters) ang mga mag-aaral na nahihirapang magpahayag ng saloobin, at maaari silang magpasa sa pasulat o pasalitang paraan.
Pagpapatuloy ng Pagkatuto	• Gawaing Pantahanan ("Kuwento ng Aking Chaolong"): Sumulat ng isang maikling talata o gumawa ng digital poster tungkol sa isang taong nag-iwan ng mahalagang aral sa iyong buhay. • Para sa Nangangailangan ng Karagdagang Gabay: Bibigyan ng pinasimpleng Skill-Chain Map na may nakahanda nang mga kaisipan sa Kadena 2 upang magsilbing gabay sa kanilang pag-uugnay.
Mga Tanong sa Pagninilay	(Pupunuan ng guro pagkatapos ng pagtuturo) • Naging epektibo ba ang Skill-Chain Mapping upang matulungan ang mga mag-aaral na maiugnay ang akda sa kanilang sariling karanasan? • Aling bahagi ng talakayan ang nagpakita ng pinakamataas na pakikilahok at emosyonal na pag-unawa mula sa klase?

Tala. Inalis lamang ang mga pangkalahatang panutong Ingles ng blangkong template; pinanatili ang lahat ng aktuwal na nilalaman at mga blankong field. Ang mga pagninilay ay pupunan pagkatapos ng pagtuturo, ayon sa source.

ILAW LESSON PLAN (LESSON EXEMPLAR 3)

INTERNATIONAL MULTIDISCIPLINARY JOURNAL OF RESEARCH FOR INNOVATION, SUSTAINABILITY AND EXCELLENCE
Published by: RISEJOURNALS.ORG | Online ISSN: 3028-032X | Print ISSN: 3028-0370
VOLUME 5, ISSUE NO. 8

Talahanayan 17

Buong Nilalaman ng Lesson Exemplar 3

Bahagi	**Nilalaman**
Pamagat ng Aralin	Pagsusuri ng Mahahalagang Pangyayari Batay sa Konteksto ng Panahon, Lunan, at May-Akda Gamit ang Skill-Chain Mapping (Lunsarang Teksto: "Gagambang-Bahay" ni Mark Anthony Angeles)
Asignatura	Filipino 10 (Ikalawang Termino)
Pangalan ng Guro	Axiel Rose M. Berame
Baitang at Seksyon	Baitang 10 - Edison
Bilang at Haba ng Sesyon	2 Sesyon (60 minuto bawat sesyon)
Mga Sanggunian ng Aralin	• Angeles, M. A. S. (2024). Gagambang-Bahay. Carlos Palanca Memorial Awards for Literature. • Kagawaran ng Edukasyon. Gabay Pangkurikulum at Budget of Works (BOW) sa Filipino 10 (Ikalawang Markahan). • DepEd Order No. 3, s. 2026 (Annex A).
Pagpapahayag ng Paggamit ng AI	Ginamit ang generative AI bilang katuwang sa pagbalangkas ng daloy ng mga gawain, pagbuo ng mga gabay na tanong sa Skill-Chain Mapping, at pag-aayos ng mga pamantayan sa pagtataya. Ang lahat ng nilalaman, lunsarang akda, at pedagohikal na pagpapasya ay sinuri, pinagtibay, at iniangkop ng guro ayon sa aktuwal na konteksto ng mga mag-aaral.
Kasanayang Pampagkatuto at Pamantayan	Pamantayang Pangnilalaman: Naipamamalas ng mga mag-aaral ang pag-unawa at pagpapahalaga sa mga akdang pampanitikan sa Kontemporaryong Panahon. Pamantayan sa Pagganap: Nakapagsasagawa ang mga mag-aaral ng kritikal na pagsusuri sa mga pangyayari sa akda batay sa kontekstong panlipunan, pangkasaysayan, at karanasan ng may-akda. Kasanayang Pampagkatuto (Kompetensi 1.3): Nasusuri ang mahahalagang pangyayari batay sa konteksto ng panahon, lunan, at may-akda.
Mga Layunin	Sa pagtatapos ng mga sesyon, ang mga mag-aaral ay inaasahang: 1. Natutukoy ang mahahalagang pangyayari at kalagayan ng pangunahing tauhan sa kuwentong "Gagambang-Bahay"; 2. Nasusuri ang kaugnayan ng mga pangyayari sa konteksto ng panahon (pandemya at eleksiyon), lunan (Pilipinas at Gitnang Silangan), at pananaw ng may-akda gamit ang Skill-Chain Mapping; at 3. Naipamamalas ang kamalayang panlipunan sa pamamagitan ng pagtalakay sa karapatan, hustisya, at kalagayan ng mga manggagawang Pilipino.
Konteksto ng mga Mag-aaral	Batay sa paunang pagtatasa sa Kompetensi 1.3, ito ang kasanayang pinakananangangailangan ng tulong dahil walang mag-aaral ang nakakuha ng antas na Napakahusay sa tradisyonal na pagtuturo. Nahihirapan silang ikonekta ang mga pangyayari sa kuwento sa mas malawak na isyung panlipunan. Sa pamamagitan ng Skill-Chain Mapping, magkakaroon sila ng malinaw na hakbang-hakbang na gabay upang makita ang ugnayan ng teksto, lipunan, at may-akda.
Panimulang Gawain	1. Panimulang Gawain: Panalangin, pagbati, pagtatala ng liban, at pagpapaalala sa mga alituntunin sa ligtas at magalang na talakayan. 2. Pagganyak ("Sapot ng Lipunan"): Magpapakita ang guro ng larawan ng isang gagambang-bahay na nakakapit sa mataas na gusali at magtatanong: "Bakit madalas ihambing sa gagamba ang mga manggagawang Pilipino sa ibang bansa, at ano-anong mga pagsubok sa lipunan ang kanilang hinaharap?" 3. Paglalahad ng Layunin: Ipahahayag ang mga layunin ng aralin at ang layon ng pagsusuri batay sa konteksto.
Daloy ng mga Sesyon	SESYON 1: Pagkilala sa Konteksto at Pagsusuri ng Pangyayari • Yugto 1: Pagpapakilala sa May-Akda at Pagmomodelo: Ipakikilala si Mark Anthony Angeles bilang isang manunulat at peryodistang tumatalakay sa isyu ng mga manggagawa at maralita. Ipaliliwanag ang apat na kawing ng Skill-Chain Map para sa Kompetensi 1.3 (Kadena 1: Mahalagang Pangyayari sa Akda -> Kadena 2: Konteksto ng Lunan at Panahon -> Kadena 3: Pananaw at Karanasan

INTERNATIONAL MULTIDISCIPLINARY JOURNAL OF RESEARCH FOR INNOVATION, SUSTAINABILITY AND EXCELLENCE
Published by: RISEJOURNALS.ORG | Online ISSN: 3028-032X | Print ISSN: 3028-0370
VOLUME 5, ISSUE NO. 8

Bahagi	Nilalaman
	ng May-Akda -> Kadena 4: Repleksyon sa Kasalukuyang Lipunan). 2: Ginabayang Pagbasa at Pagtukoy sa Konteksto: Babasahin ang kuwentong "Gagambang-Bahay". Sa pangkatang gawain, pupunan ng mga mag-aaral ang Kadena 1 at 2 (pagsusuri sa kalagayan ni Marites bilang OFW sa Gitnang Silangan sa panahon ng COVID-19 lockdown at ang kanyang nakaraan bilang rekruter ng flying voters sa Pilipinas). SESYON 2: Kritikal na Pagsusuri at Kamalayang Panlipunan 3: Pag-uugnay sa May-Akda at Lipunan: Pupunan ang Kadena 3 at 4 upang suriin kung paano sinasalamin ng kuwento ang adbokasiya ni Mark Anthony Angeles at ang tunay na suliranin ng kahirapan, pananamantala sa eleksiyon, at pananagutan. Ibabahagi ng bawat pangkat ang kanilang pagsusuri sa pamamagitan ng gallery walk o malayang talakayan. 4: Paglalahat at Pagninilay: Sasagutin ang tanong: "Ano ang sinisimbolo ng pagbabago ni Marites mula sa pagiging gagambang-bahay patungo sa gagambang pula sa pagharap sa katotohanan at hustisya?"
Mga Kagamitan at Sanggunian	• Kopya ng maikling kuwentong "Gagambang-Bahay" ni Mark Anthony Angeles • Skill-Chain Mapping Worksheet (Pagsusuri ng Konteksto) • PowerPoint Presentation at Smart TV / Projector • Alternatibo (kung walang kuryente): Naka-imprentang sipi ng kuwento, tsart ng Skill-Chain Map, manila paper, at chalk.
Mga Pag-uugnay sa Ibang Asignatura	• Araling Panlipunan (Kontemporaryong Isyu): Pagsusuri sa isyu ng migrasyon ng mga OFW, epekto ng pandemya sa paggawa, at suliranin sa halalan. • Edukasyon sa Pagpapakatao (EsP): Pag-unawa sa moral na pananagutan, paghingi ng kapatawaran, at pagtindig para sa katarungan.
Pormatibong Pagtataya	Indibidwal na Skill-Chain Context Analysis (15 Puntos): Pupunan ng bawat mag-aaral ang Skill-Chain Map batay sa pagsusuri ng konteksto ng "Gagambang-Bahay": • Kadena 1 (3 puntos): Pagtukoy sa isang mahalagang pangyayari sa akda. • Kadena 2 (4 puntos): Pagsusuri sa konteksto ng panahon at lunan ng pangyayari. • Kadena 3 (4 puntos): Pag-uugnay nito sa pananaw at layunin ng may-akda. • Kadena 4 (4 puntos): Paglalahad ng kritikal na pananaw ukol sa kaugnayan nito sa lipunang Pilipino. Suporta at Akomodasyon: Magbibigay ang guro ng maikling tala ukol sa kaligiran ng may-akda at gabay na talahanayan para sa mga mag-aaral na nangangailangan ng karagdagang tulong sa pagsusuri.
Pagpapatuloy ng Pagkatuto	• Gawaing Pantahanan ("Tinig ng Kamalayan"): Gumawa ng isang maikling sanaysay o infographic na nagpapakita ng mga karapatan ng mga manggagawang Pilipino sa ibang bansa at kung paano sila mapoprotektahan. • Para sa Nangangailangan ng Karagdagang Gabay: Magkakaroon ng maikling peer-tutoring session kasama ang lider ng pangkat upang maunawaan ang ugnayan ng panahon at lunan sa akda.
Mga Tanong sa Pagninilay	(Pupunuan ng guro pagkatapos ng pagtuturo) • Paano nakatulong ang Skill-Chain Mapping upang mapataas ang kakayahan ng mga mag-aaral sa mas mataas na antas ng pag-iisip tulad ng pagsusuri ng konteksto? • Anong mga isyung panlipunan ang pinakanakaantig at nagpasigla sa talakayan ng mga mag-aaral?

Tala. Inalis lamang ang mga pangkalahatang panutong Ingles ng blangkong template; pinanatili ang lahat ng aktuwal na nilalaman at mga blankong field. Ang mga pagninilay ay pupunan pagkatapos ng pagtuturo, ayon sa source.

Kongklusyon

Batay sa mga natuklasan ng pag-aaral, mapagtatanto na ang paggamit ng Skill-Chain Mapping ay isang mabisang pamamaraan ng pagtuturo na makabuluhang nakapagpataas sa antas ng kasanayan sa pag-unawa ng mga mag-aaral sa Filipino 10 sa mga piling kwento sa Kontemporaryong Panahon. Kung ikukumpara sa kumbensyonal na pamamaraan, lumabas na mas napalalim nito hindi lamang ang kakayahan ng mga mag-aaral na matukoy ang mga elemento at nilalaman ng akda kundi pati na rin ang kanilang kasanayan sa pag-uugnay ng mga kaisipan at pagsusuri sa konteksto ng kwento. Bukod sa pagtaas ng kanilang mga iskor, positibo rin ang kanilang saloobin sa paggamit ng estratehiya dahil mas naging aktibo sila sa klase at mas nakita nila ang ugnayan ng mga akda sa kanilang sariling karanasan at sa tunay na kalagayan ng lipunan. Ipinapahiwatig nito na ang Skill-Chain Mapping ay hindi lamang nakatutulong sa pagkamit ng mas mataas na marka kundi nakapag-aambag din sa paghubog ng mas malalim na pag-unawa, interes, at kamalayang panlipunan sa mga mag-aaral, kaya't inirerekomenda ang paggamit nito at pagsasama sa mga kagamitang pampagtuturo upang mas mapahusay pa ang kalidad ng pagtuturo at pagkatuto ng panitikan.

Mga Rekomendasyon

Batay sa mga natuklasan at kongklusyon ng pag-aaral, inilalahad ang mga sumusunod na rekomendasyon:

A. Mga Rekomendasyon Batay sa Kinalabasan ng Pag-aaral

1. Para sa mga Guro sa Filipino. Gamitin ang Skill-Chain Mapping bilang regular na estratehiya sa pagtuturo ng mga akdang pampanitikan, lalo na sa mga kuwento sa Kontemporaryong Panahon, upang higit na mahasa ang mapanuring pag-iisip, pag-uugnay ng kaisipan, at pagsusuri sa konteksto ng mga mag-aaral.
2. Para sa mga Mag-aaral. Aktibong makilahok sa paggamit ng mga biswal at sunod-sunod na balangkas gaya ng Skill-Chain Mapping upang mas madaling maunawaan ang estruktura ng kuwento at maiugnay ang mga aral nito sa sariling karanasan at kamalayang panlipunan.
3. Para sa mga Pinuno ng Paaralan at Tagapamahala ng Edukasyon. Isama ang Skill-Chain Mapping sa mga Learning Action Cell (LAC) sessions, pagsasanay, at seminar ng mga guro upang mapalawak ang paggamit ng mga inobatibo at epektibong estratehiya sa silid-aralan.
4. Para sa mga Tagagawa ng Kurikulum at Kagamitang Pampagtuturo. Gamitin ang resulta ng pag-aaral na ito bilang batayan sa pagdidisenyo at pagpapaunlad ng mga modyul at kagamitang pampagtuturo na nakatuon sa malalim na pag-unawa sa panitikan.
5. Awtput ng Pag-aaral. Iminumungkahi ang pagpapatupad at paggamit ng nabuong Lesson Exemplar sa Filipino 10 Gamit ang Estratehiyang Skill-Chain Mapping sa pagtuturo ng mga piling kuwento sa Kontemporaryong Panahon sa Mactan Air Base National High School at sa iba pang pampublikong paaralan upang magsilbing gabay ng mga guro sa mas sistematiko at interaktibong pagtuturo

B. Mga Suliraning Pampananaliksik na Maaaring Pag-aralan ng mga Mananaliksik sa Hinaharap
Upang higit pang mapalawak at mapagtibay ang kaalaman ukol sa paggamit ng Skill-Chain Mapping, iminumungkahi sa mga susunod na mananaliksik ang mga sumusunod na paksa:
1. Bisa ng Skill-Chain Mapping sa Paglinang ng Kasanayan sa Pagsulat ng Sanaysay at Pagsusuring Pampanitikan ng mga Mag-aaral sa Senior High School.
2. Paghahambing ng Skill-Chain Mapping at Iba Pang Graphic Organizers sa Pagpapataas ng Komprehensyon sa Pagbasa ng mga Akdang Rehiyonal.
3. Karanasan at Hamon ng mga Guro sa Filipino sa Implementasyon ng Skill-Chain Mapping sa mga Klase na may Malaking Bilang ng Mag-aaral.
4. Epekto ng Digital at Interactive Skill-Chain Mapping sa Motibasyon at Akademikong Pagganap ng mga Mag-aaral sa Sekundarya.

Mga Sanggunian

1987 Konstitusyon ng Republika ng Pilipinas. Artikulo XIV, Seksyon 6–7.

Amiril, N., & Tulawie, A. (2026). Inobatibong estratehiya sa pagtuturo ng Filipino: Epekto sa kasanayan at motibasyon ng mag-aaral sa Sulu State College Laboratory High School. *Journal of Education and Academic Settings, 3*(1), 1–12. https://doi.org/10.62596/nx8eeg63

Anderson, R. C., & Pearson, P. D. (1984). A schema-theoretic view of basic processes in reading comprehension. In P. D. Pearson, R. Barr, M. L. Kamil, & P. Mosenthal (Eds.), Handbook of reading research (Vol. 1, pp. 255–291). Longman.

Angeles, M. A. (2024). Gagambang-bahay.

Barrett, T. C. (1972). Taxonomy of reading comprehension. In Reading 360 Monograph. Ginn and Company.

Batas Republika Blg. 10533. (2013). An act enhancing the Philippine basic education system by strengthening its curriculum and increasing the number of years for basic education, appropriating funds therefor and for other purposes (Enhanced Basic Education Act of 2013). Official Gazette of the Republic of the Philippines.

Batas Republika Blg. 12028. (2024). An act establishing an Academic Recovery and Accessible Learning (ARAL) Program, appropriating funds therefor, and for other purposes (ARAL Program Act). Official Gazette of the Republic of the Philippines.

Brevik, L. M., Tengberg, M., Ekström, L., Bergman, E., & Bergman, M. (2023). Reading comprehension and reading strategy instruction. Swedish Institute for Educational Research. https://www.skolfi.se/other-languages/english/research-summaries/reading-comprehension-and-reading-strategy-instruction/

Bruner, J. S. (1966). Toward a theory of instruction. Belknap Press of Harvard University Press.

Campbell, D. T., & Stanley, J. C. (1963). Experimental and quasi-experimental designs for research. Rand McNally.

Campos Serrano, J. A. (2019). The influence of content, linguistic and formal schema theory on reading comprehension [bachelor's thesis]. Repositorio Institucional BUAP. https://hdl.handle.net/20.500.12371/4549

Chand, S. (2023). Constructivism in education: Exploring the contributions of Piaget, Vygotsky, and Bruner. *International Journal of Science and Research, 12*(7), 274–278. https://doi.org/10.21275/SR23630021800

Clark, C., & Kimmons, R. (2023). Cognitive Load Theory. https://doi.org/10.59668/371.12980

Creswell, J. W. (2014). Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches (4th ed.). SAGE Publications.

Cronbach, L. J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. *Psychometrika, 16*(3), 297–334.

Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2000). The "what" and "why" of goal pursuits: Human needs and the self-determination of behavior. *Psychological Inquiry, 11*(4), 227–268. https://doi.org/10.1207/S15327965PLI1104_01

Dixon, M., & Oakhill, J. (2024). Exploring teachers teaching reading comprehension: Knowledge, behaviours and attitudes. *Education 3–13, 52*(7), 963–978. https://doi.org/10.1080/03004279.2024.2357884

Duke, N. K., & Pearson, P. D. (2002). Effective practices for developing reading comprehension. In A. E. Farstrup & S. J. Samuels (Eds.), What research has to say about reading instruction (3rd ed., pp. 205–242). International Reading Association. https://faculty.washington.edu/smithant/DukeandPearson.pdf

EDCOM 2 Communications. (2026, May 28). Improvements seen, but half of learners still below grade level in literacy. Second Congressional Commission on Education. https://edcom2.gov.ph/improvements-seen-but-half-of-learners-still-below-grade-level-in-literacy/

Education Endowment Foundation. (2025). Reading comprehension strategies. In Teaching and Learning Toolkit. https://educationendowmentfoundation.org.uk/education-evidence/teaching-learning-toolkit/reading-comprehension-strategies

Ersando, M. J. P., Ferolino, J. M., Guiral, C., Jose, M. A., Jabal, R., Villarta, L., Jabal, J. R., & Longos, J. (2025). Linking Barrett's taxonomy to reading comprehension and problem-solving: Implications for math performance in primary education. *Recoletos Multidisciplinary Research Journal, 13*(2), 17–24. https://doi.org/10.32871/rmrj2513.02.03

Fraenkel, J. R., Wallen, N. E., & Hyun, H. H. (2012). How to design and evaluate research in education (8th ed.). McGraw Hill.

Frey, J. (2024, February). Which countries have the highest (and lowest) literacy rates in the world? U.S. Career Institute. https://www.uscareerinstitute.edu/blog/which-countries-have-the-highest-and-lowest-literacy-rates

Hariyana, S. Z., & Setyowati, L. (2024). ELT students' perception on their reading comprehension skills based on Barrett's taxonomy. *Education of English as Foreign Language Journal (EDUCAFL), 7*(1), 66–89. https://doi.org/10.21776/ub.educafl.2024.007.01.05

Huyen, B. T. K. (2023). The roles of schemata in reading comprehension: An empirical study among IELTS test takers at a university in Hanoi. *International Journal of Social Science and Human Research, 6*(12), 7223–7230. https://doi.org/10.47191/ijsshr/v6-i12-05

Kagawaran ng Edukasyon. (2022). Kautusan ng DepEd Blg. 024, s. 2022: Adoption of the Basic Education Development Plan 2030. Kagawaran ng Edukasyon, Republika ng Pilipinas.

Kagawaran ng Edukasyon. (2023). Kautusan ng DepEd Blg. 009, s. 2023: An order updating the multi-year implementing guidelines on the conduct of the K to 12 Basic Education Program end-of-school-year rites / MATATAG Curriculum Framework. Kagawaran ng Edukasyon, Republika ng Pilipinas.

Kharimah, I., Nirwanto, R., & Mirza, A. A. (2025). Exploring the teacher's strategies in teaching reading comprehension in senior high school. *Journal of English Language and Education, 10*(3), 751–761. https://doi.org/10.31004/jele.v10i3.959

Kolb, D. A. (1984). Experiential learning: Experience as the source of learning and development. Prentice-Hall.

Lasar, C. M. (2022). Ang value ng X kapag choppy si Mam.

Legaspi, A. M. (2023). Sa pagitan ng sabaw ng chaolong at hilab ng tiyan.

Llego, M. A. (n.d.). Phil-IRI reading materials (Filipino graded passages). TeacherPH. https://www.teacherph.com/phil-iri-filipino-graded-passages/

Main, P. (2023, May 5). Schema theory: How learners organise knowledge. Structural Learning. https://www.structural-learning.com/post/schema-in-psychology

McGregor, D. (2017). Systems thinking for evaluation. SAGE Publications.

McLeod, S. (2025, March 31). Constructivism learning theory & philosophy of education. Simply Psychology. https://www.simplypsychology.org/constructivism.html

Metruk, R., & Kováčová, P. (2025). The impact of innovative reading comprehension strategies on reading literacy of Slovak EFL learners. *International Journal of Instruction, 18*(1), 667–678. https://doi.org/10.29333/iji.2025.18137a

Nguyen, T. L. P. (2022). Teachers' strategies in teaching reading comprehension. *International Journal of Language Instruction, 1*(1), 19–28. https://doi.org/10.54855/ijli.22113

Ouwehand, K., Lespiau, F., Tricot, A., & Paas, F. (2025). Cognitive Load Theory: Emerging trends and innovations. *Education Sciences, 15*(4), Article 458. https://doi.org/10.3390/educsci15040458

Paas, F., & van Merriënboer, J. J. G. (2020). Cognitive load theory: Methods to manage working memory load in the learning of complex tasks. *Current Directions in Psychological Science, 29*(4), 394–400. https://doi.org/10.1177/0963721420922183

Pimentel, G. S. (2023). Reading comprehension skills in Filipino of the second year students. Sci.Int.(Lahore), 35(4), 383–385. https://www.sci-int.com/pdf/638246134131282512.PAID.edited%20%281%29.pdf

Rumelhart, D. E. (1980). Schemata: The building blocks of cognition. In R. J. Spiro, B. C. Bruce, & W. F. Brewer (Eds.), Theoretical issues in reading comprehension (pp. 33–58). Lawrence Erlbaum Associates.

Samson, K. (2025). Reading comprehension level in English and Filipino of Grade IV learners in Gumaca East District: Basis for reading intervention. *Psychology and Education: A Multidisciplinary Journal, 47*(6). https://ejournals.ph/article.php?id=31984

Second Congressional Commission on Education. (2026, January). Turning point: A decade of necessary reform—The Filipino learner today [Chapter, Final Report]. https://edcom2.gov.ph/media/2026/01/EDCOM-II_Y03_Filipino-Learners-Today.pdf

Sibanda, M., Dippenaar, H., & Swart, A. (2024). The teacher's role in teaching reading comprehension skills to Grade 9 English Home Language learners. *Reading & Writing, 15*(1). https://doi.org/10.4102/rw.v15i1.495

Sweller, J. (1988). Cognitive load during problem solving: Effects on learning. *Cognitive Science, 12*(2), 257–285. https://doi.org/10.1207/s15516709cog1202_4

Sweller, J., van Merriënboer, J. J. G., & Paas, F. G. W. C. (1998). Cognitive architecture and instructional design. *Educational Psychology Review, 10*(3), 251–296. https://doi.org/10.1023/A:1022193728205

Turakulova, B., Samatova, B., Raxmonova, M., Rahmonova, D., Ganiyeva, G., Jumamurodova, U., & Norkuziyeva, D. (2025). Assessing literary comprehension through Barrett's taxonomy: A study of philology students' critical reading skills. *Forum for Linguistic Studies, 7*(12). https://doi.org/10.30564/fls.v7i12.11316

UNESCO. (2021, March 25). 100 million more children under the minimum reading proficiency level due to COVID-19—UNESCO convenes world education ministers [Press release]. https://www.unesco.org/en/articles/100-million-more-children-under-minimum-reading-proficiency-level-due-covid-19-unesco-convenes-world